

กฎหมายภาษีอากร

ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม
ผู้พิพากษาอาวุโสศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

1

หนังสือประกอบการศึกษา

1. คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายภาษีอากร (พิมพ์ครั้งที่ 4)
2. คำอธิบายกฎหมายภาษีอากร เล่ม 1
(ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา)
3. คำอธิบายกฎหมายภาษีอากร เล่ม 2
(ภาษีเงินได้นิติบุคคล)
4. ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ
5. ประมวลรัษฎากร (ฉบับมีคำอธิบายย่อและคำพิพากษาศาลฎีกา)
6. หลักกฎหมายภาษีอากร (อ.ดุจดลัษณ์ ตราชูธรรม)

2

ภาษีที่จัดเก็บในประเทศไทย

1. ภาษีสรรพากร
2. ภาษีสรรพสามิต
3. ภาษีศุลกากร
4. ภาษีส่วนท้องถิ่น
  - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
  - ภาษีบำรุงท้องที่
  - ภาษีป้าย

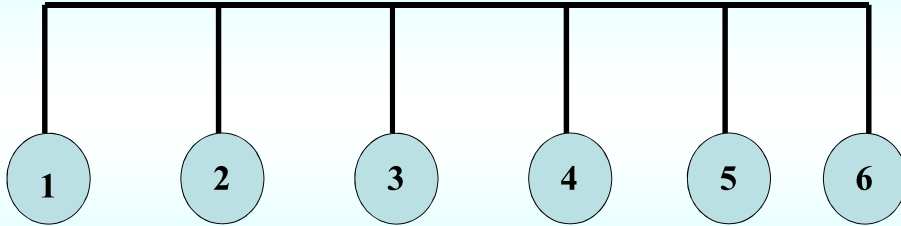
3

ภาษีสรรพากร (ประมวลรัษฎากร)

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. ภาษีธุรกิจเฉพาะ
5. อากรแสดมภ์
  - อนุสัญญาภาษีซ้อน
(Double Taxation Agreement)
  - บัญชีภาษีอากร
(Tax Accounting)

4

โครงสร้างของภาษีอากร

5

โครงสร้างของภาษีอากร

1. ผู้เสียภาษี (Taxpayer)
2. ฐานภาษี (Tax Base)
3. อัตราภาษี (Tax Rate)
4. วิธีเสียภาษี (Tax Payment)
5. วิธีหาข้อยุติในปัญหาภาษีที่เกิดขึ้น (Tax Settlement)
6. การบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายภาษีอากร (Tax Sanction)

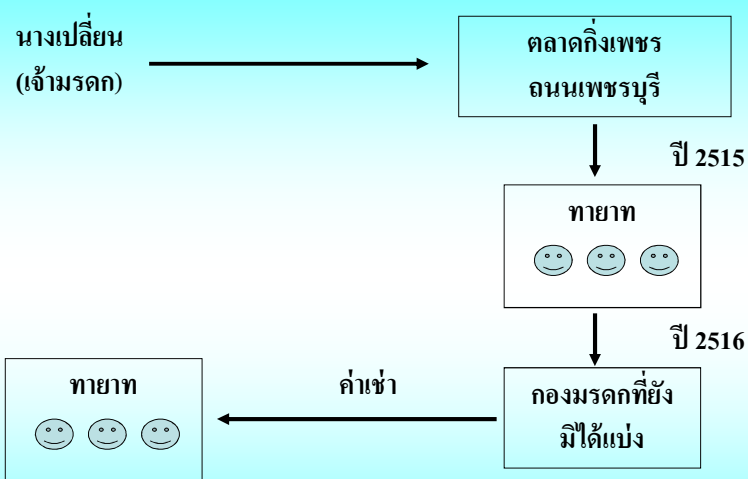
6

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. บุคคลธรรมดา
2. ผู้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี
3. กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง (ฎ.171/2521)
4. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล

7

ฎ.171/2521

นางเป็ลียนตายกลางปี 2515
ปี 2516 ยังไม่มีการแบ่งมรดก (ตลาดกิ่งเพชร)
คงมีแต่การแบ่งค่าเช่าเท่านั้น

8

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

“บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล”

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
3. บริษัทจำกัดตาม ป.พ.พ.
4. บริษัทมหาชนจำกัดตาม พรบ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

9

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

5. กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาล
ต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่น
ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ
6. กิจการร่วมค้า (Joint Venture)
7. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีชื่อองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลตาม
ประกาศ รมต.ว่าการกระทรวงการคลัง
8. นิติบุคคลที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศให้เป็นบริษัทหรือห้าง
หุ้นส่วนนิติบุคคลโดยได้รับอนุมัติจาก รมต.ว่าการ
กระทรวงการคลัง

10

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

“ผู้ประกอบการ”

บุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ไม่ว่าจะการกระทำดังกล่าวจะได้รับประโยชน์ หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วหรือไม่

11

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

บุคคลซึ่งประกอบกิจการดังต่อไปนี้

1. กิจการธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์
2. กิจการเงินทุน หลักทรัพย์และเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน หลักทรัพย์และเครดิตฟองซิเอร์
3. กิจการประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต
4. กิจการรับจํานำตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจํานำ
5. การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก ซื้อหรือขายตั๋วเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีการต่างๆ

12

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

6. การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้อะไรโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 342) พ.ศ.2541
7. การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์(ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 240) พ.ศ.2534
8. การประกอบกิจการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
  - กิจการซื้อและขายคืนหลักทรัพย์ (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 350) พ.ศ.2542)
  - ธุรกิจแพ็คเกจทัวร์ (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 358) พ.ศ.2542)

13

2. ฐานภาษี (Tax Base)

➤ สิ่งที่เป็นมูลเหตุให้บุคคลต้องเสียภาษี

1. รายได้ (Income)
2. การบริโภค (Consumption)
3. ความมั่งคั่ง (Wealth)

➤ สิ่งที่รองรับอัตราภาษี

1. เงินได้สุทธิ/กำไรสุทธิ

เงินได้สุทธิ = เงินได้พึงประเมิน - หักค่าใช้จ่าย - ค่าลดหย่อน

กำไรสุทธิ = รายได้ - รายจ่าย

2. รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

14

3. อัตราภาษี (Tax Rate)

1. อัตราก้าวหน้า (Progressive Rate)
2. อัตราคงที่ (Flat Rate หรือ Single Rate)
3. อัตราถอยหลัง (Regressive Rate)

15

3. อัตราภาษี (Tax Rate)

1. อัตราก้าวหน้า (Progressive Rate)

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิ	อัตราภาษี	ภาษีในแต่ละชั้น	ภาษีสะสม
0-150,000	150,000	0	-	-
ส่วนที่เกิน 150,000-500,000	350,000	10	35,000	35,000
ส่วนที่เกิน 500,000-1,000,000	500,000	20	100,000	135,000
ส่วนที่เกิน 1,000,000-4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,035,000
ส่วนที่เกิน 4,000,000 ขึ้นไป		37	-	-

16

2. อัตราคงที่ (Flat Rate หรือ Single Rate)

0.5 % ของเงินได้พึงประเมินที่มีใช้เงินได้พึงประเมิน
ตามมาตรา 40(1) และมีจำนวนไม่น้อยกว่า 60,000 บาท

17

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

- นิติบุคคลทั่วไป 30% ของกำไรสุทธิ
  - กิจการวิเทศธุรกิจ 10% ของกำไรสุทธิ
  - กิจการที่มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท (SME = Small and Medium Enterprise)
    - * กำไรสุทธิไม่เกิน 1 ล้านบาท 15%
    - * กำไรสุทธิส่วนที่เกิน 1 ล้านบาทถึง 3 ล้านบาท 25%
    - * กำไรสุทธิส่วนที่เกิน 3 ล้านบาท 30%
- หมายเหตุ** กำไรสุทธิเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาท ได้รับยกเว้นภาษีตาม พ.ร.ฎ.ฉบับที่ 471 พ.ศ.2551

18

➤ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ก่อน 6 ก.ย.44 โดยเสียในอัตรานี้เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลา บ/ช นับแต่รอบระยะเวลา บ/ช แรกที่เริ่มในหรือหลัง 6 ก.ย. 44

25 % ของกำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 300 ล้านบาท

➤ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ตั้งแต่ 6 ก.ย. 44 โดยเสียในอัตรานี้เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลา บ/ช นับแต่รอบระยะเวลา บ/ช แรกที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 6 ก.ย. 44

25 % ของกำไรสุทธิ

19

➤ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ โดยเสียในอัตรานี้เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลา บ/ช นับแต่รอบระยะเวลา บ/ช ที่เริ่มในหรือหลัง 6 ก.ย.44

20 % ของกำไรสุทธิ

➤ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operating Headquater : ROH) มีรายได้จากการให้บริการ ,ด/บ ,ค่าสิทธิ จากวิสาหกิจในเครือหรือสาขาต่างประเทศ

10 % ของกำไรสุทธิ

20

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

7% ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

0% ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

21

อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ

0.1% ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ สำหรับกิจการขาย
หลักทรัพย์

2.50% ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ สำหรับกิจการประกันชีวิต
และโรงรับจำนำ

3.0% ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ สำหรับกิจการธนาคาร
พาณิชย์, กิจการเงินทุนหลักทรัพย์และธุรกิจฟองซิเอร์, กิจการ
เยี่ยงธนาคารพาณิชย์, กิจการขายอสังหาริมทรัพย์, กิจการซื้อ
และคืนหลักทรัพย์, กิจการแพ็คเกจอริง

22

4. วิธีการเสียภาษี

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล
  - 1.1 วิธีประเมินตนเอง
  - 1.2 วิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย
  - 1.3 วิธีประเมินโดยเจ้าพนักงานประเมิน
2. ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ
  - 2.1 วิธีประเมินตนเอง
  - 2.2 วิธีประเมินโดยเจ้าพนักงานประเมิน

23

5. วิธีหาข้อยุติในปัญหาภาษีที่เกิดขึ้น

- อุตสาหกรรมต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน
- อุตสาหกรรมต่อศาลภาษีอากร(ทำเป็นคำฟ้อง) ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์
- อุตสาหกรรมต่อศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรภายใน 1 เดือน นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลภาษีอากร เว้นแต่จะเป็นคดีมีทุนทรัพย์ไม่เกิน 50,000 บาท จึงจะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตามถ้าได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางหรือผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลภาษีอากรได้ทำความเห็นแย้งหรือรับรองว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ได้ก็อุทธรณ์ได้ (พรบ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 มาตรา 25)

24

6. การบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายอาญา (Sanction)

1. โทษทางแพ่ง
  - เบี้ยปรับ
  - เงินเพิ่ม (ค/บ)
2. โทษทางอาญา (ม.35-37ทวิ)
  - โทษปรับ
  - โทษจำคุกและปรับ

25

การตีความกฎหมายอาญา

1. กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัดในทางที่ไม่เป็นโทษแก่ผู้เสียหาย (ฎ.1908/2538)
2. กรณีที่ตีบทกฎหมายอาญาไม่ชัดเจน กำกวมหรือตีความได้หลายนัย จะต้องตีความไปในทางที่เป็นคุณหรือประโยชน์แก่ผู้เสียหาย (ฎ.1271/2531, 1908/2538)
3. การตีความกฎหมายอาญาต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของฝ่ายนิติบัญญัติในการบัญญัติกฎหมายด้วย (ฎ.4687/2540(ญ), ฎ.6220/2549)
4. การตีความกฎหมายอาญาต้องคำนึงถึงหลักความเป็นเอกเทศของกฎหมายอาญา (ฎ.171/2521, ฎ.559/2546)

26

5. การตีความกฎหมายภาษีอากรไม่ต้องคำนึงถึงหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งเจตนาเสมอไป (ฎ.124/2540)
6. การตีความคำที่กฎหมายภาษีอากรมิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษต้องถือว่าคำนั้นมีความหมายตามที่เข้าใจกันอยู่ทั่วไปหรือตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้บัญญัติไว้ จะตีความคำนั้นให้มีความหมายเป็นอย่างอื่นไม่ได้ (ฎ.7671/2546)
7. การตีความตามหลักเกณฑ์ที่มีกฎหมายบัญญัติให้เฉพาะ
8. การตีความบทบัญญัติที่เป็นการยกเว้นภาษีหรือให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีซึ่งมีถ้อยคำไม่ชัดเจน ย่อมตีความเป็นผลร้ายแก่ผู้เสียภาษีได้ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวมิใช่บทบัญญัติที่กำหนดให้เสียภาษี แต่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อยลง

27

ฎ.1908 /2538

(กรมสรรพากร โจทก์ นางวลัย ไกรธรรมจิตกุล จำเลย)

1. จำเลยรับราชการเป็นพยาบาล มีรายได้จากเงินเดือนเท่านั้น และแยกยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีต่างหากจากสามี
2. สามีจำเลยมีรายได้จากการประกอบธุรกิจ แต่เสียภาษีไม่ถูกต้อง ต่อมาสามีตาย เจ้าพนักงานประเมินได้ออกหมายเรียกจำเลย ซึ่งเป็นภริยา ทายาทและผู้จัดการมรดกของสามีมาไต่สวนแทนและประเมินให้เสียภาษีเป็นเงิน 77 ล้านบาทเศษ

28

3. จำเลยอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาแล้ววินิจฉัยให้ลดภาษีให้บางส่วน คงให้รับผิดเป็นเงิน 41 ล้านบาทเศษ จำเลยมิได้อุทธรณ์ต่อศาล จึงเป็นหนี้เด็ดขาดจำนวนแน่นอน

4. กรมสรรพากรฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย

29

5. จำเลยให้การว่าจำเลยไม่ต้องร่วมรับผิดชอบในหนี้ภาษีอากรต่อโจทก์อย่างลูกหนี้ร่วม เนื่องจากจำเลยรับราชการเป็นพยาบาลมีรายได้เป็นเงินเดือน และแยกยื่นแบบแสดงรายการต่างหากจากสามี โดยถูกต้องมาตลอด จำเลยมิได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจการงานที่มีรายได้ของสามีแต่อย่างใด จำเลยคงรับผิดชอบในฐานะทายาทและผู้จัดการมรดกของสามี และไม่ต้องรับผิดชอบเกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกได้แก่ตน ขอให้ยกฟ้อง

6. ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ยื่นอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายตรงต่อศาลฎีกา

30

7. ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า “ประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายมหาชนที่กำหนดภาระหน้าที่ให้ประชาชนปฏิบัติต่อรัฐ มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพและทรัพย์สินของประชาชน จึงต้องตีความโดยเคร่งครัดในทางที่จะไม่ก่อให้เกิดภาระหน้าที่หรือกระทบกระเทือนต่อสิทธิของประชาชนผู้ซึ่งเป็นฝ่ายจะต้องเสียเพิ่มขึ้น โดยมาตรา 57 ตรี วรรคแรก ใช้บังคับเฉพาะกรณีที่มีสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ซึ่งกฎหมายให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี โดยให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยซึ่งเป็นภริยามีเงินได้พึงประเมินประเภทอื่นนอกจากตามมาตรา 40 (1) และจำเลยก็ได้ยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีตามมาตรา 57 เบื้องแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรา 57 ตรี มาใช้บังคับได้” (หมายความว่า จะบังคับให้ภริยาร่วมรับผิดชอบภาระภาษีที่ค้างของสามีด้วยไม่ได้) พิพากษาขึ้น”

31

ฎ.5733/2544

(บริษัท สปีดแคช จำกัด โจทก์ กรมสรรพากร จำเลย)

1. 23 ธ.ค.2536 บริษัท โจทก์ซื้อหุ้นของบริษัทสรรพสินค้าชิดลม จำกัด 18,700,000 หุ้น ซึ่งเกินกว่า 25% ของหุ้นทั้งหมดในบริษัทดังกล่าว
2. 1 ก.พ.2538 บริษัทสรรพสินค้าชิดลม จำกัดปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นประกาศจ่ายเงินปันผลให้โจทก์จำนวน 175,219,000 บาท และโจทก์ไม่ได้โอนหุ้นดังกล่าวไปก่อน 3 เดือน นับแต่ได้เงินปันผล
3. 1 มิ.ย.2538 บริษัทเซ็นทรัลดีพาร์ตเมนท์ส โตร จำกัด และบริษัท ซี.อาร์.จี. บริการ จำกัด ซึ่งถือหุ้นของโจทก์จำนวน 34,879,982 หุ้น ได้ขายหุ้นดังกล่าวให้แก่บริษัทสรรพสินค้าชิดลม จำกัด

32

4. โจทก์มีได้นำเงินปันผลจำนวน 175,219,000 บาท มาคำนวณกำไรสุทธิ ทั้งจำนวน เพราะเห็นว่า ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 65 ทวิ (ข) แต่ เจ้าพนักงานประเมินเห็นว่าได้รับยกเว้นภาษีเพียงกึ่งหนึ่งเท่ากับ 87,609,500 บาท เพราะบริษัทสรรพสินค้าชิดลม จำกัดเข้ามาถือหุ้นใน รอบระยะเวลาบัญชีที่โจทก์ได้รับเงินปันผล จึงไม่เข้าเงื่อนไขการได้รับ ยกเว้นภาษีทั้งหมดตามมาตรา 65 ทวิ (ข) เจ้าพนักงานประเมินได้ ประเมินให้โจทก์ชำระพร้อมเบี่ยปรับและเงินเพิ่มรวมเป็นเงิน 23,301,133 บาท
5. โจทก์อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์วินิจฉัยว่า การประเมินชอบแล้ว แต่ให้เรียกเก็บเบี่ยปรับเพียง ร้อยละ 50 ของเบี่ยปรับตามกฎหมาย

33

6. โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลภาษีอากรกลาง โดยฟ้องกรมสรรพากรเป็นจำเลย
7. ศาลภาษีอากรกลางพิพากษายกฟ้อง
8. โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา
9. ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า “ขณะที่บริษัทผู้จ่ายเงินปันผลปิด สมุดทะเบียนพักการ โอนหุ้นประกาศจ่ายเงินปันผลให้แก่โจทก์ ซึ่งเป็น วันที่ถือว่าโจทก์มีรายได้ในเงินปันผลนั้น บริษัทผู้จ่ายเงินปันผลยังมิได้ เข้าถือหุ้นในบริษัท โจทก์หรือเคยถือหุ้นในบริษัท โจทก์ในรอบระยะเวลา บัญชีนั้นมาก่อน เงินปันผลดังกล่าวจึงเป็นเงิน ใต้ที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้อง นำมาคำนวณเป็นรายได้ทั้งจำนวนตามประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ (10) (ข) การที่ต่อมาบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลเข้าถือหุ้นในบริษัท โจทก์

34

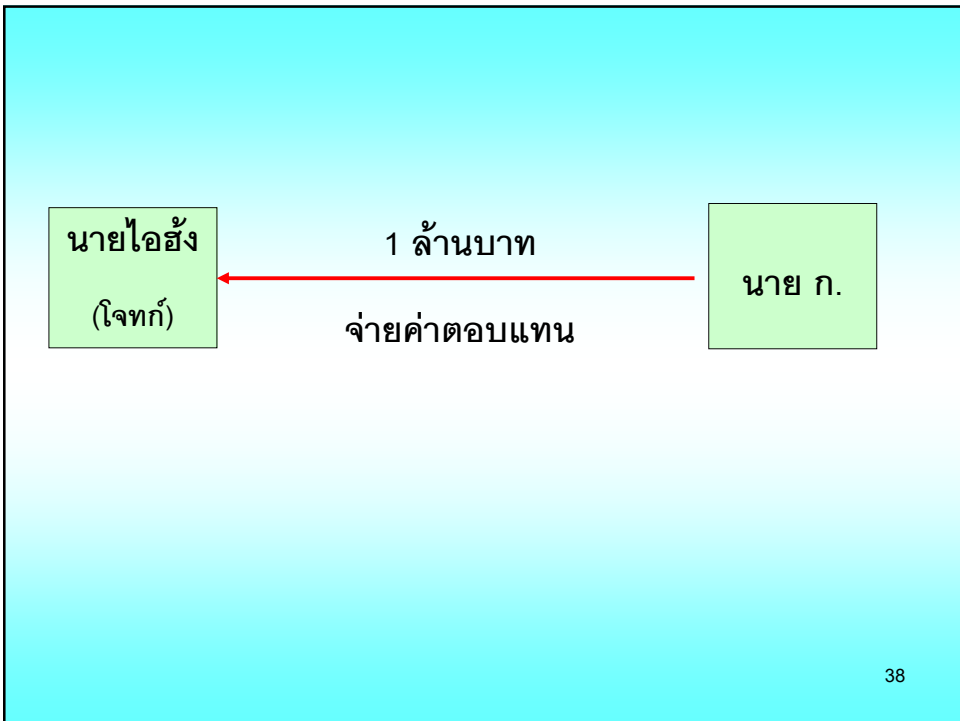
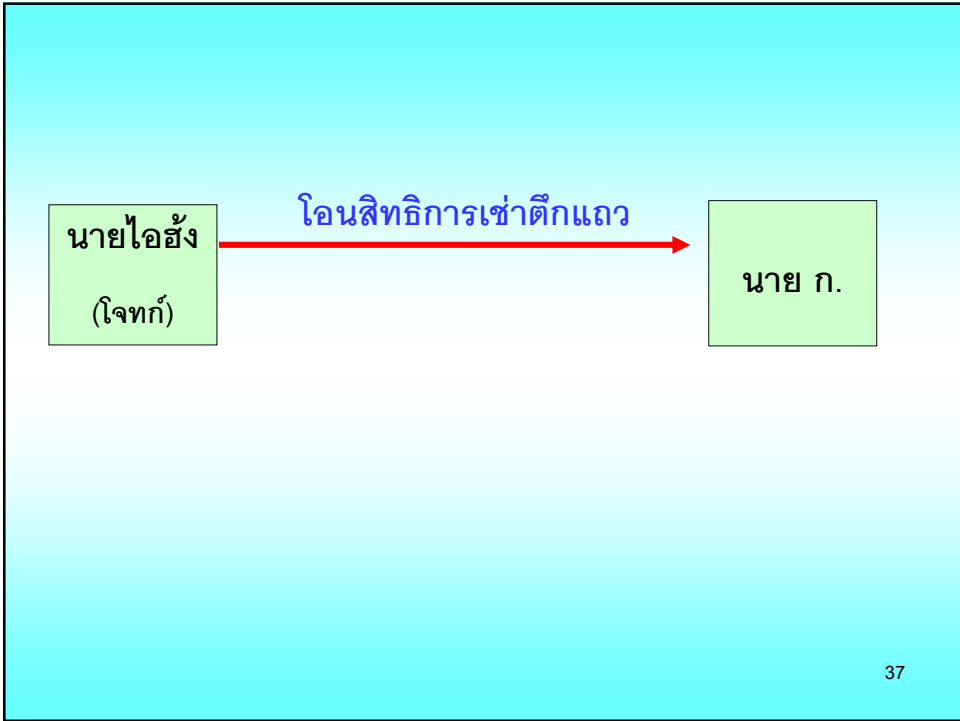
ไม่ว่าจะอยู่ในรอบระยะเวลาบัญชีที่โจทก์ได้รับเงินปันผลนั้นมาหรือไม่ก็ตาม ย่อมไม่ทำให้เงินปันผลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเป็นรายได้ทั้งจำนวนนั้นต้องกลับมาเป็นเงินปันผลที่ต้องนำมาคำนวณเป็นรายได้ทั้งหนึ่งตามประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ทวิ (10) วรรคหนึ่ง พิพากษากลับ”

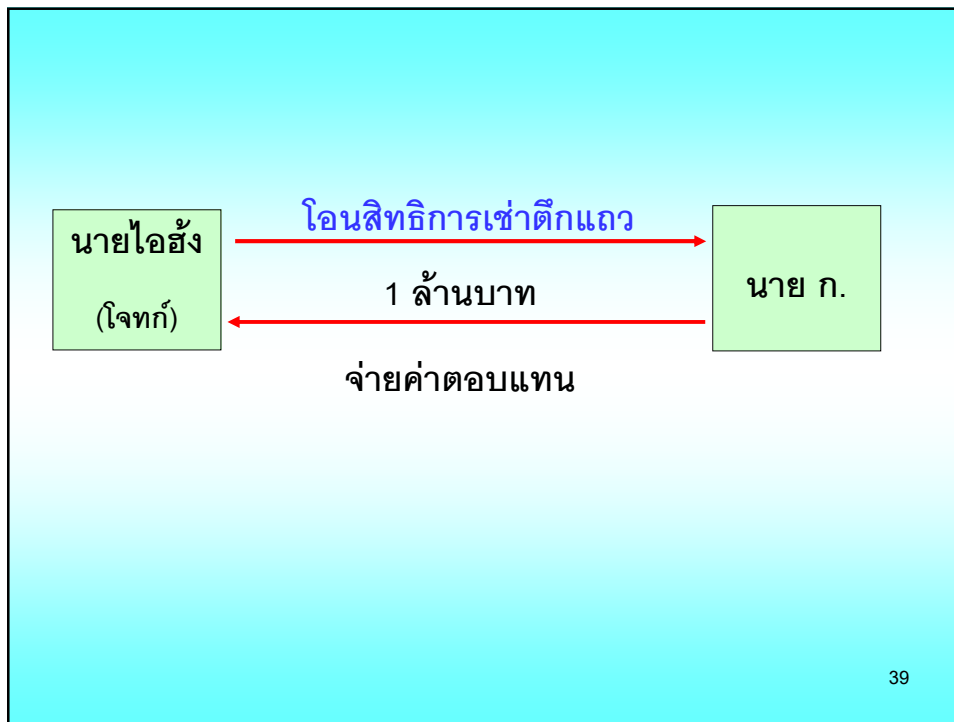
35

ฎ.1271/2531

36

1. ค่าตอบแทนที่โจทก์ได้รับถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) การอื่น ๆ ไม่ถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (3) ค่าสิทธิ เพราะมิใช่ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการโอนที่มีลักษณะทำนองเดียวกับค่าแห่งกู๊ดวิลล์หรือค่าแห่งลิขสิทธิ์

40

2. ค่าตอบแทนที่ได้รับแม้จะถือเป็นเงินได้พึง
ประเมินตามมาตรา 40 (8) การอื่น ๆ แต่ก็มีใช้
การขายของตาม พ.ร.ฎ.ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2502)
มาตรา 8 (25) เพราะการขายของตามมาตรา 8
(25) หมายถึงการขายของที่เป็นวัตถุดิบรูปร่าง
หารวมถึงสิทธิการเช่าไม่

41

 ผู้โอนสิทธิการเช่าจึงไม่มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายเป็น
การเหมา 80% ตามมาตรา 8 (25) แต่หักค่าใช้จ่ายได้
ตามความจำเป็นและสมควรตามมาตรา 8 ทวิ ของ
พ.ร.ฎ.ดังกล่าว

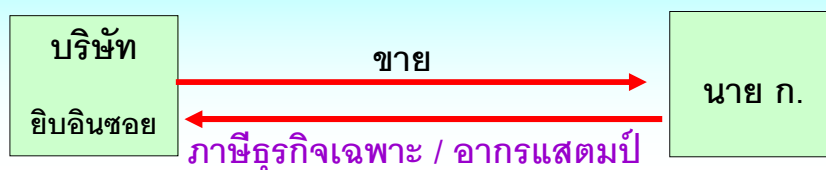
42

2. ค่าตอบแทนที่ได้รับแม้จะถือเป็นเงินได้พึงประเมินตาม
มาตรา 40 (8) การอื่น ๆ แต่ก็มีใช้การขายของตาม พ.ร.ฎ.
ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2502) มาตรา 8 (25) เพราะการขายของ
ตามมาตรา 8 (25) หมายถึงการขายของที่เป็นวัตถุดิบ
รูปร่าง หารวมถึงสิทธิการเช่าไม่

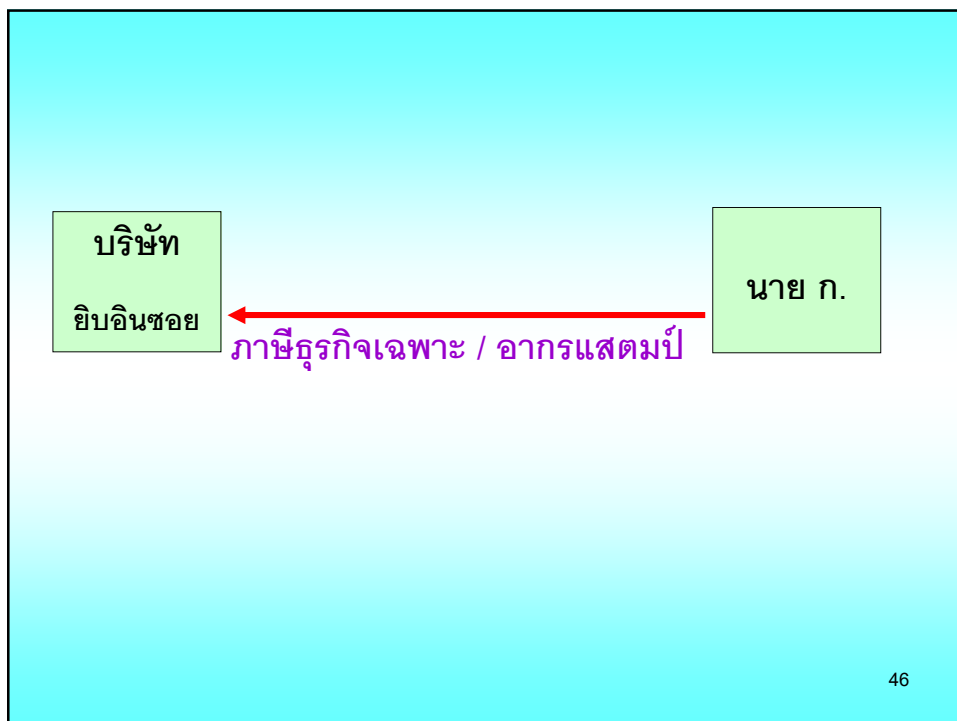
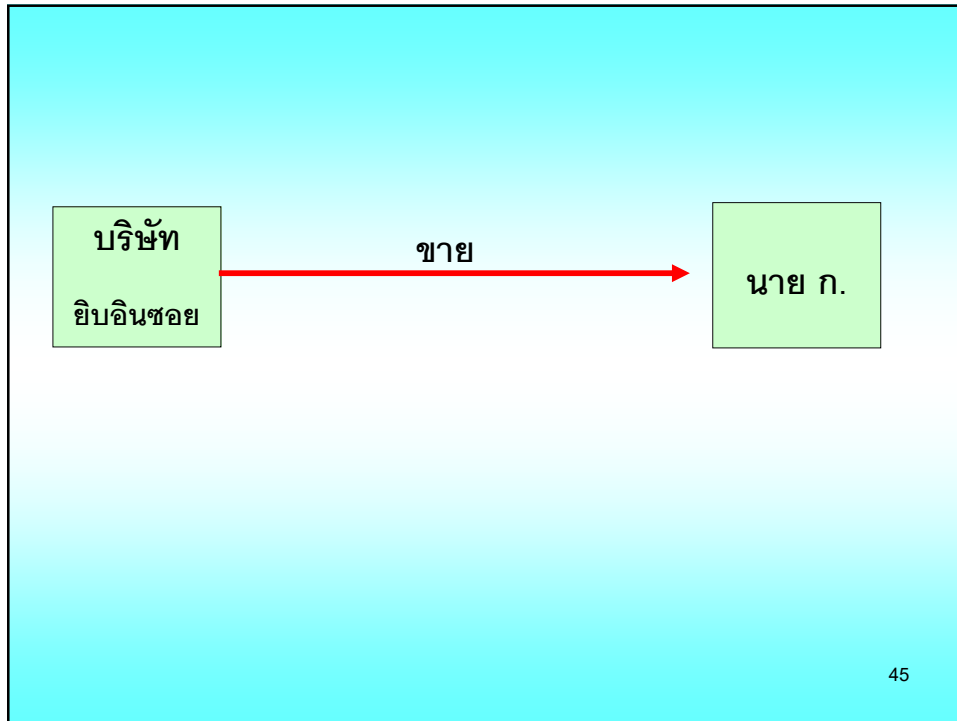
▲ ผู้โอนสิทธิการเช่าจึงไม่มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายเป็น
การเหมา 80% ตามมาตรา 8 (25) แต่หักค่าใช้จ่ายได้
ตามความจำเป็นและสมควรตามมาตรา 8 ทวิของ
พ.ร.ฎ.ดังกล่าว

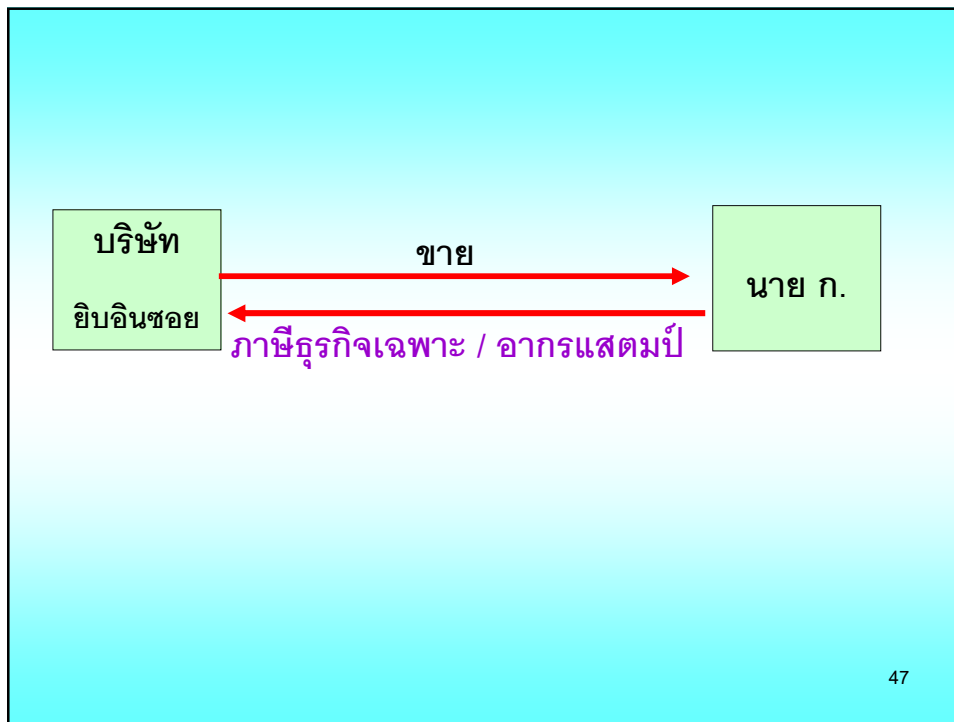
43

ฎ.4687/2540 (ประชุมใหญ่)

44

1. การขอคืนอากรเสตมภ์ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียตามบัญชีอัตราอากรเสตมภ์ ลักษณะ 28 ใบรับไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องยื่นคำร้องขอคืนภายใน 6 เดือน นับแต่วันเสียค่าอากรตามมาตรา 122 แห่งประมวลรัษฎากร

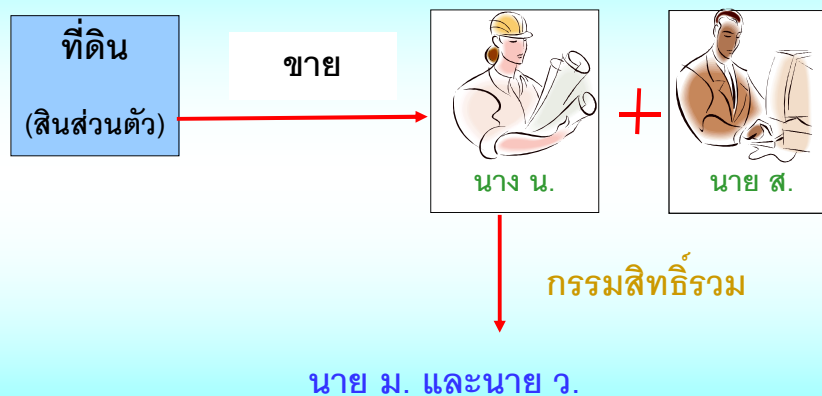
เพราะมาตรา 122 ใช้คำว่า “ผู้ใดเสียค่าอากรหรือค่าเพิ่มอากร เกินไป”

2. ไม่ต้องยื่นคำร้องขอคืนภายใน 3 ปี นับแต่
วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นรายการภาษี
ตามมาตรา 27 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร
เพราะการเสียค่าอากรแสตมป์ไม่มีการยื่น
รายการภาษี

49

ฎ.559/2546

50

1. เงินได้จากการให้ นาย ม.และนาย ว. ถือกรรมสิทธิ์รวมโดยได้รับค่าตอบแทนถือเป็นการขายตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร
2. เมื่อเป็นการขายในขณะที่นาง น. เป็นภริยานาย ส.โจทก์และอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ขายเงินค่าตอบแทนที่นาง น.ได้รับจึงถือเป็นเงินได้พึงประเมินของนาย ส.โจทก์ ไม่ว่าเงินนั้นจะเป็นสินส่วนตัวหรือไม่ (มาตรา 57 ตรี)

51

3. กรณีที่จะถือว่าเงินได้ของภริยาเป็นเงินได้ของสามี ทั้งสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างต้องมีเงินได้ (ฎ.6652/2542)
4. บทบัญญัติมาตรา 57 ตรี ตรี ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 29, 30, 69 และ 80

52

ฎ.1966/2541

ผู้ให้เช่าซื้อ

(บริษัท ส.)

สัญญาเช่าซื้อ

ผู้เช่าซื้อ

“โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยจากผู้เช่าซื้อตั้งแต่วันที่ผู้เช่าซื้อผิดนัด จนถึงวันที่นำค่าเช่าซื้อที่ค้างมาชำระ”

ผู้เช่าซื้อผิดนัดตั้งแต่ 1 ต.ค.ถึง 31 ธ.ค.37 ต้องเสียดอกเบี้ย เดือนละ 10,000 บาท รวม 3 เดือน เป็นเงิน 30,000 บาท

5 ม.ค.38 ผู้เช่าซื้อชำระเงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระพร้อมดอกเบี้ย

53

ฎ.1966/2541

ผู้ให้เช่าซื้อ

(บริษัท ส.)

สัญญาเช่าซื้อ

ผู้เช่าซื้อ

“โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยจากผู้เช่าซื้อตั้งแต่วันที่ผู้เช่าซื้อผิดนัด จนถึงวันที่นำค่าเช่าซื้อที่ค้างมาชำระ”

54

ฎ.1966/2541

ผู้ให้เช่าซื้อ
(บริษัท ส.)

สัญญาเช่าซื้อ

ผู้เช่าซื้อ

ผู้เช่าซื้อผิดนัดตั้งแต่ 1 ต.ค.ถึง 31 ธ.ค.37 ต้องเสียดอกเบี้ย
เดือนละ 10,000 บาท รวม 3 เดือน เป็นเงิน 30,000 บาท

55

ฎ.1966/2541

ผู้ให้เช่าซื้อ
(บริษัท ส.)

สัญญาเช่าซื้อ

ผู้เช่าซื้อ

5 ม.ค.38 ผู้เช่าซื้อชำระเงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระพร้อม
ดอกเบี้ย

56

ฎ.1966/2541

ผู้ให้เช่าซื้อ
(บริษัท ส.)

สัญญาเช่าซื้อ

ผู้เช่าซื้อ

“โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยจากผู้เช่าซื้อตั้งแต่วันที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดจนถึงวันที่นำค่าเช่าซื้อที่ค้างมาชำระ”

ผู้เช่าซื้อผิดนัดตั้งแต่ 1 ต.ค.ถึง 31 ธ.ค.37 ต้องเสียดอกเบี้ยเดือนละ 10,000 บาท รวม 3 เดือน เป็นเงิน 30,000 บาท

5 ม.ค.38 ผู้เช่าซื้อชำระเงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระพร้อมดอกเบี้ย

57

เกณฑ์เงินสด

(Cash Basis)

เกณฑ์สิทธิ

(Accrual Basis)

ถ้าใช้เกณฑ์เงินสดถือว่ามีรายได้ดอกเบี้ย 30,000 บาท
เกิดขึ้นในปี 2538

แต่ถ้าใช้เกณฑ์สิทธิถือว่ามีรายได้ดอกเบี้ย 30,000 บาท
เกิดขึ้นในปี 2537

58

เกณฑ์เงินสด

(cash Basis)

ถ้าใช้เกณฑ์เงินสดถือว่ามีรายได้ดอกเบี้ย 30,000 บาท
เกิดขึ้นในปี 2538

59

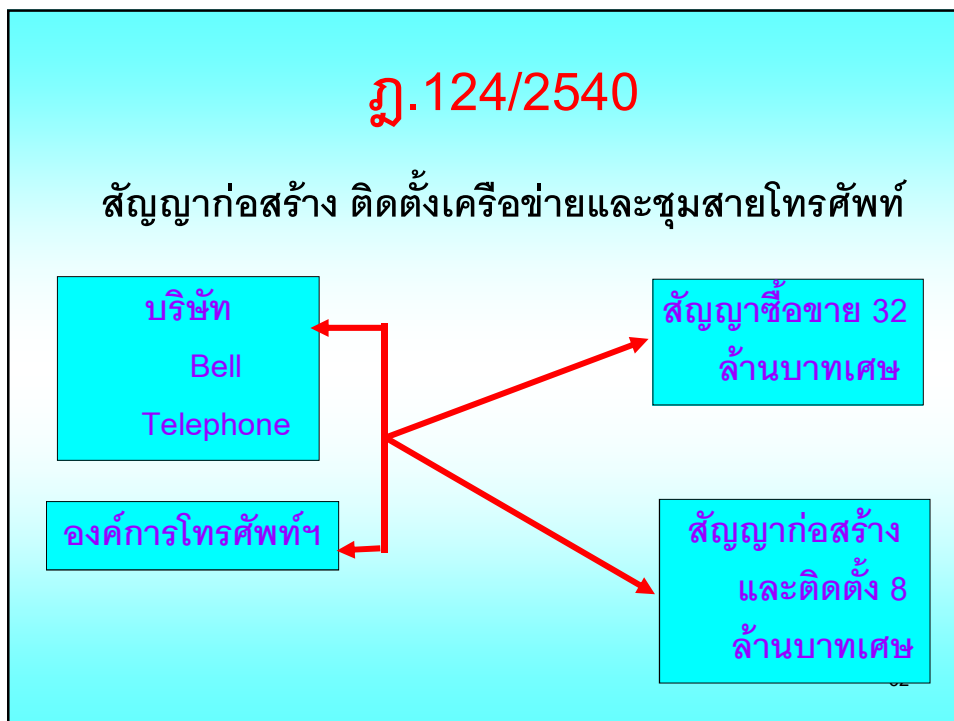
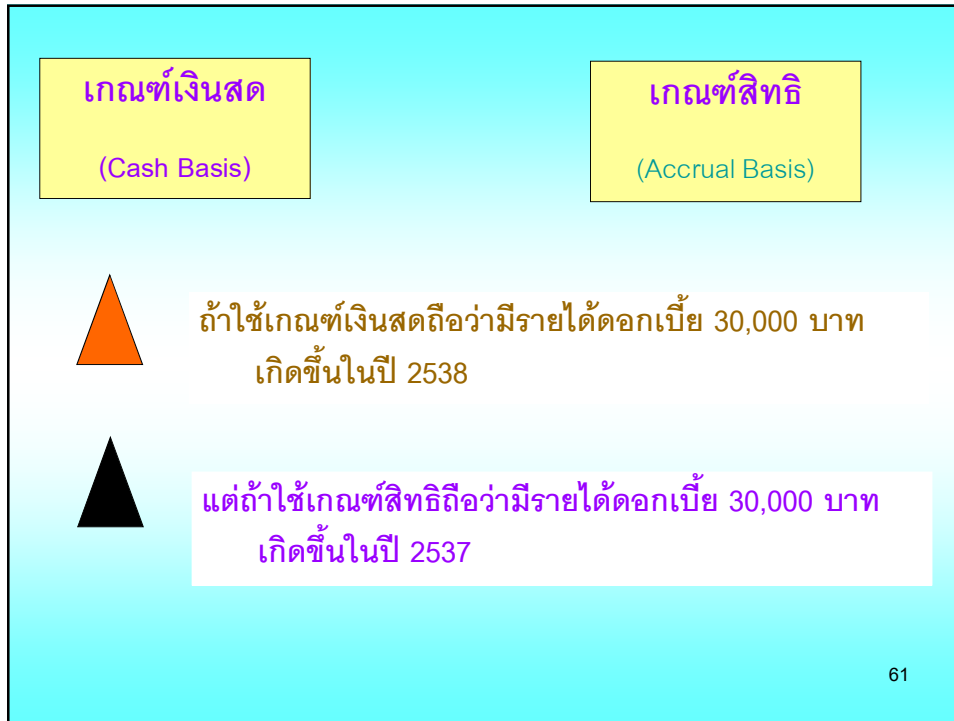
เกณฑ์สิทธิ

(Accrual Basis)

แต่ถ้าใช้เกณฑ์สิทธิถือว่ามีรายได้ดอกเบี้ย 30,000 บาท
เกิดขึ้นในปี 2537

60

อนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างประเทศไทย
กับเบลเยียม ข้อ 7.1 “หากมีเงินได้ประเภท
กำไรจากธุรกิจ (Business Profit) โดยไม่
ผ่านสถานประกอบการถาวร (Permanent
Establishment หรือ PE) แล้วไม่ต้องเสีย
ภาษีเงินได้”

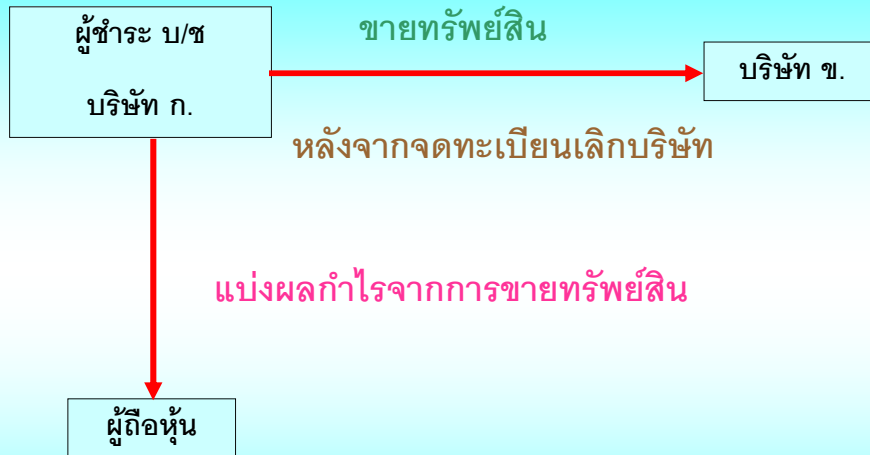
63

ข้อ 5 สถานประกอบการถาวรหมายถึงสถานธุรกิจ
ประจำซึ่งวิสาหกิจใช้ประกอบธุรกิจทั้งหมดหรือ
แต่บางส่วน และรวมถึง (ก) สถานจัดการ (ข)
สาขา (ค) สำนักงาน (จ) โรงช่าง (ฉ) คลังสินค้า
(ช) เหมืองแร่ เหมืองหิน บ่อน้ำมัน หรือบ่อก๊าซ
หรือสถานที่อื่นที่ใช้ในการชุดทรัพย์ธรรมชาติ
และ (ซ) สถานที่ตั้งของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง
หรือโครงการประกอบซึ่งมีอยู่เกินกว่า 6 เดือน

64

ฎ.7671/2546

65

ผลกำไรจากการขายทรัพย์สินหลังจากจดทะเบียนเลิกบริษัทที่ผู้ถือหุ้นได้รับส่วนแบ่งจากการชำระบัญชีหลังจากจดทะเบียนเลิกบริษัทมิใช่เงินปันผลตามมาตรา 40 (4) (ข) แต่เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (4) (จ) เฉพาะส่วนที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุนที่ผู้ถือหุ้นลงทุนในบริษัท

ผู้ถือหุ้นไม่มีสิทธิได้รับเครดิตภาษีตามมาตรา 47 ทวิ

66

ผลย้อนหลังของกฎหมายภาษีอากร

 กฎหมายภาษีอากรเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญา ย่อมไม่มีผลย้อนหลังในทางเป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิด แต่มีผลย้อนหลังในทางเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด แม้กฎหมายใหม่จะมีได้บัญญัติให้มีผลย้อนหลังก็ตาม

(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 39, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 วรรคสอง, มาตรา 3)

67

 กฎหมายภาษีอากรเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรไม่มีผลย้อนหลังในทางเป็นโทษแก่ผู้เสียภาษี

แต่ถ้ากฎหมายใหม่เป็นคุณจะมีผลย้อนหลังต่อเมื่อกฎหมายใหม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้มีผลย้อนหลัง หากไม่ได้บัญญัติแล้วไม่มีผลย้อนหลังแต่อย่างใด

กรณีจึงแตกต่างกับผลย้อนหลังของกฎหมายภาษีอากรเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาที่แม้จะมีได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้มีผลย้อนหลังก็มีผลย้อนหลังในทางที่เป็นคุณ

68

ฎ.1687/2548 , 2074-2075/2548

69

▲ พ.ร.ฎ. 244 พ.ศ. 2534 การขายอสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้
ในการประกอบกิจการต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ไม่ว่า
ผู้ขายจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

▲ พ.ร.ฎ. 342 พ.ศ. 2541 ใช้บังคับ 1 ม.ค.42 เฉพาะนิติ
บุคคลขายอสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้ในการประกอบกิจการ
เท่านั้นที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

70

ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

โดย

**ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม
ผู้พิพากษาอาวุโสศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ**

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
3. บริษัทจำกัด
4. บริษัทจำกัดมหาชน
5. กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศหรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

73

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

6. กิจการร่วมค้า (Joint Venture)
7. มูลนิธิหรือสมาคมที่มีใช้องค์การสาธารณกุศล
8. นิติบุคคลที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดโดยอนุมัติ ร.ม.ต.คลังให้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

74

JV BCKT (กิจการร่วมค้า BCKT)

1. Bilfinger + Berger
2. CH. Karnchang
3. Kumakaigumi
4. Tokyu Construction

75

JV ION (กิจการร่วมค้า ION)

1. Italian Thai
2. Obayashi
3. Nishimatsu

76

งบกำไรขาดทุน

กิจการร่วมค้า **BCKT**

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542

รายได้	10,000	ล้านบาท
รายจ่าย	<u>8,000</u>	ล้านบาท
กำไรก่อนเสียภาษี	2,000	ล้านบาท
ภาษี	<u>600</u>	ล้านบาท
กำไรสุทธิ	1,400	ล้านบาท
ส่วนแบ่งกำไรบริษัทละ	<u>350</u>	ล้านบาท

งบกำไรขาดทุน

บริษัท **BCKT** จำกัด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542

รายได้	10,000	ล้านบาท
รายจ่าย	<u>8,000</u>	ล้านบาท
กำไรก่อนเสียภาษี	2,000	ล้านบาท
ภาษี	<u>600</u>	ล้านบาท
กำไรสุทธิ	1,400	ล้านบาท
หักเป็นทุนสำรอง 5%	<u>70</u>	ล้านบาท
คงเหลือกำไรสุทธิ	1,330	ล้านบาท
เงินปันผลบริษัทละ	<u>332.50</u>	ล้านบาท

ลักษณะของกิจการร่วมค้า (Joint Venture)

- ❑ มีการร่วมทุนกัน ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สิน แรงงาน เทคโนโลยี หรือร่วมกันในผลกำไรหรือขาดทุน อันจะพึงได้ตามสัญญาที่ร่วมกันทำกับบุคคลภายนอก หรือ
- ❑ ได้ร่วมกันทำสัญญากับบุคคลภายนอกโดยระบุไว้ในสัญญานั้นว่าเป็น “กิจการร่วมค้า” (Joint Venture) หรือ
- ❑ ได้ร่วมกันทำสัญญากับบุคคลภายนอก โดยสัญญานั้นกำหนดให้ต้องรับผิดชอบร่วมกันในงานที่ทำ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และต้องรับค่าตอบแทนตามสัญญาร่วมกันโดยสัญญานั้นไม่ได้แบ่งแยกงานและค่าตอบแทนระหว่างกันไว้อย่างชัดเจน

79

โครงการสร้างสะพานแขวน

1. บริษัท A รับเหมาตอกเสาเข็มในแม่น้ำ
2. บริษัท B รับเหมาสร้างสะพาน

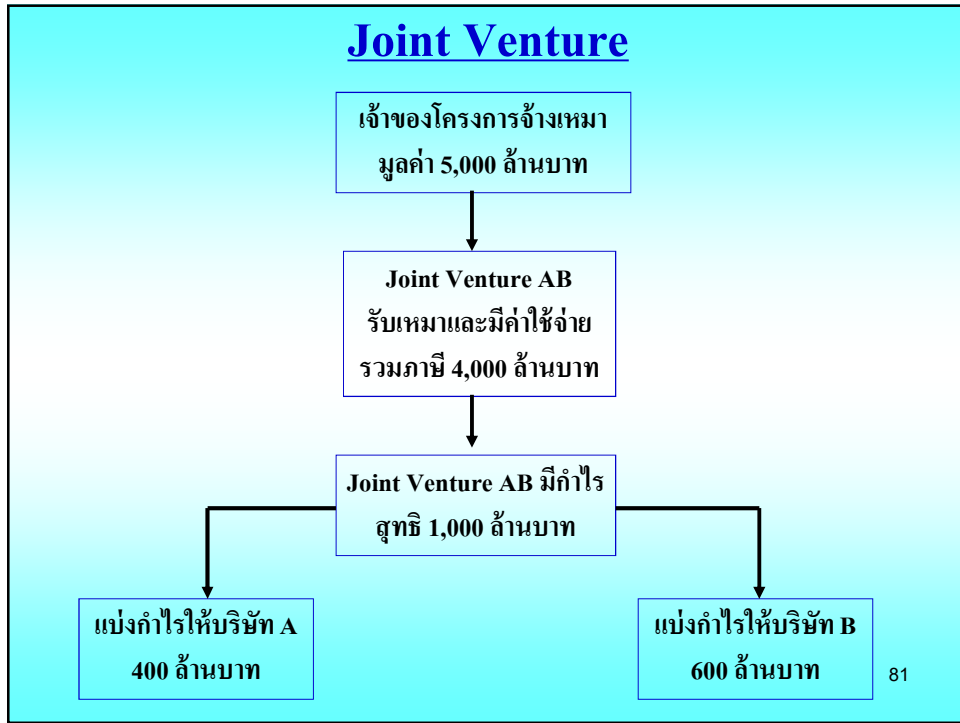
1. Joint Venture Agreement
(สัญญาร่วมค้า)

2. Consortium Agreement
(สัญญาร่วมทำงาน)

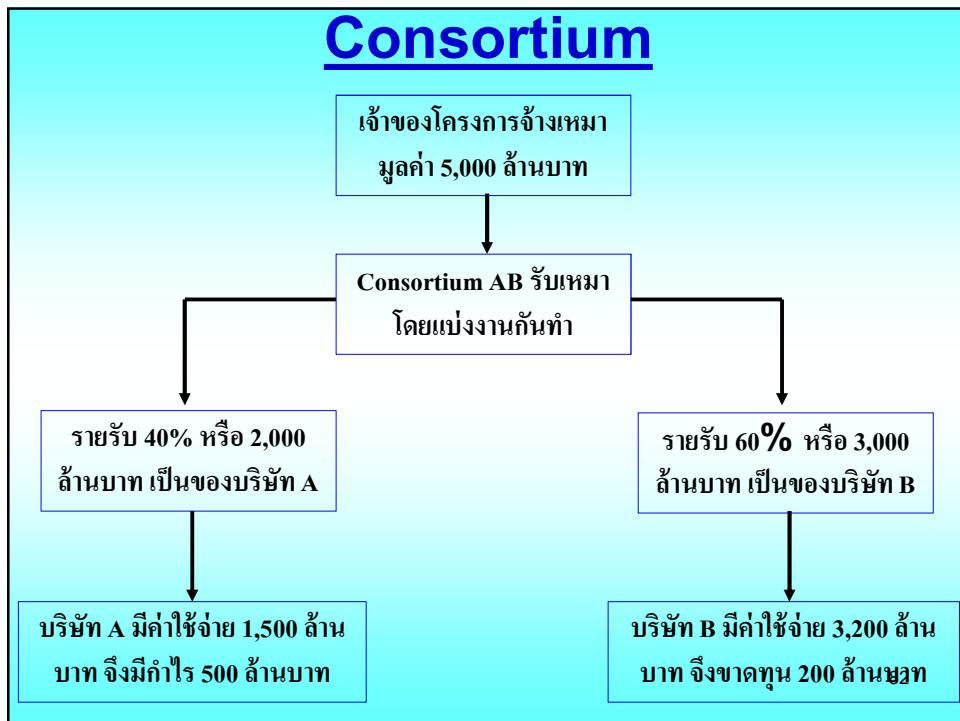
80

Joint Venture

Consortium

วิธีเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. วิธีประเมินตนเอง

- 1) วิธีเสียจากฐานกำไรสุทธิ
- 2) วิธีเสียจากฐานรายได้ก่อนหักรายจ่าย
- 3) วิธีเสียจากการจำหน่ายเงินกำไรไปต่างประเทศ

2. วิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย

- 1) หักตามมาตรา 69 ทวิ, 69ตรี , 70
- 2) หักตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.4/2528 , 101/2544 , 104/2544

83

วิธีเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

3. วิธีประเมินโดยเจ้าพนักงานประเมิน

- 1) การประเมินก่อนถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ
- 2) การประเมินกรณียื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่บริบูรณ์
- 3) การประเมินกรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ
- 4) การประเมินในอัตรา 5%

84

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. อัตราภาษีสำหรับฐานกำไรสุทธิ

- 1) อัตราทั่วไป 30% ของกำไรสุทธิ
- 2) กิจการสำหรับกิจการวิเทศธุรกิจ 10% ของกำไรสุทธิ
- 3) อัตราสำหรับ SME (ทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5,000,000 บาท)

85

กำไรสุทธิ	อัตราภาษี
1 – 1,000,000 บาท	15%
1,000,001 – 3,000,000 บาท	25%
3,000,001 บาทขึ้นไป	30%

86

4) อัตราสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(1) **บริษัทเก่า** (จดทะเบียนก่อน 6 ก.ย.2544) 25% ของกำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 300 ล้านบาท เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน

(2) **บริษัทใหม่** (จดทะเบียนตั้งแต่ 6 ก.ย. 2544 เป็นต้นไป และมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท) 25 % ของกำไรสุทธิเป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน

87

(3) **บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ใหม่** (จดทะเบียนตั้งแต่ 6 ก.ย.2544 เป็นต้นไป และทุนจดทะเบียนชำระแล้วต่ำกว่า 200 ล้านบาท) 20% ของกำไรสุทธิเป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน

หมายเหตุ

บริษัทตามข้อ 2 และข้อ 3 ต้องนำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในวันที่ 5 ก.ย.2547

88

5) อัตราสำหรับผู้ลงทุนจากต่างประเทศที่
เข้ามาจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค
(Region Operating Headquarters : ROH) ใน
ประเทศไทย เพื่อให้บริการแก่บริษัทในเครือหรือ
สาขา 10% ของกำไรสุทธิ

89

2. อัตราภาษีสำหรับฐานรายได้ก่อนหักรายจ่ายใดๆ

- 1) อัตราสำหรับกิจการขนส่งระหว่างประเทศ 3%
- 2) อัตราสำหรับมูลนิธิหรือสมาคม 10% 2%
- 3) อัตราสำหรับนิติบุคคลต่างประเทศที่มีได้ประกอบ
กิจการในประเทศไทย 15% 10%
- 4) อัตราร้อยละ 5

3. อัตราภาษีสำหรับฐานกำไรส่งออก 10% ของกำไรสุทธิ

90

รอบระยะเวลาบัญชี

1. รอบระยะเวลาบัญชี 12 เดือน

1 มกราคม 2544 — 31 ธันวาคม 2544

1 เมษายน 2544 — 31 มีนาคม 2545

1 กรกฎาคม 2544 — 30 มิถุนายน 2545

1 ตุลาคม 2544 — 30 กันยายน 2545

91

2. รอบระยะเวลาบัญชีน้อยกว่า 12 เดือน

1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเริ่มตั้งใหม่ ถือวันเริ่มตั้งถึงวันใดวันหนึ่งที่ยังไม่ครบ 12 เดือน เป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากร

1 สิงหาคม 2544 — 31 กรกฎาคม 2544

1 สิงหาคม 2544 — 31 ธันวาคม 2544 = 5 เดือน

92

2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากรให้เปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

1 มกราคม 2544 — 31 ธันวาคม 2544

1 มกราคม 2544 — 31 มีนาคม 2544 = 3 เดือน

1 เมษายน 2544 — 31 มีนาคม 2545

3) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนเล็กกิจการหรือควบกิจการ

1 เมษายน 2544 — 30 กันยายน 2544

(วันจดทะเบียนเลิกบริษัท)

93

3. รอบระยะเวลาบัญชีมากกว่า 12 เดือน

30 กันยายน 2544 เป็นวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ผู้ชำระบัญชีต้องยื่น ภ.ง.ด. 50 ภายใน 150 วัน คือภายในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2545 แต่ยื่นคำร้องภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนเลิกกิจการ ขอขยายรอบระยะเวลาบัญชีออกไป ถ้าอธิบดีกรมสรรพากรอนุมัติรอบระยะเวลาบัญชีอาจจะมากกว่า 12 เดือนก็ได้

94

กำหนดเวลายื่นแบบ ภ.ง.ด. 51

1. รอบระยะเวลาบัญชี

1 มกราคม — 31 ธันวาคม 2544

ยื่นภายใน 31 สิงหาคม 2544

2. รอบระยะเวลาบัญชี

1 เมษายน — 31 มีนาคม 2544

ยื่นภายใน 30 พฤศจิกายน 2544

3. รอบระยะเวลาบัญชี

1 กรกฎาคม 2544 — 30 มิถุนายน 2545

ยื่นภายใน 28 กุมภาพันธ์ 2546

95

4. รอบระยะเวลาบัญชี

1 ตุลาคม 2544 — 30 กันยายน 2545

ยื่นภายใน 31 พฤษภาคม 2546

ต้องทำประมาณการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทั้งรอบระยะเวลาบัญชี และเสียภาษีจากครึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในอัตรา 30% หรือ 15% , 25% , 30 % แล้วแต่กรณี

96

ตัวอย่าง

ประมาณการกำไรสุทธิทั้งปี 10,000,000 บาท

ภาษีที่ต้องชำระ 5,000,000 X 30% = 1,500,000 บาท

หากประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกิน 25% ของกำไรสุทธิจริง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องเสียเงินเพิ่ม 20% ของภาษีที่ชำระขาด

สูตร

เงินเพิ่ม = $\frac{\text{กำไรสุทธิจริง} \times \text{อัตราภาษี} - \text{ภาษีที่ชำระไว้แล้ว}}{2}$

ตามแบบ ภ.ง.ด. 51 X เงินเพิ่ม 20%

97

กรณีไม่ต้องเสียเงินเพิ่ม 20% แม้จะประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกิน 25%

รอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม — 31 ธันวาคม 2543

มีกำไรสุทธิ 70,000 บาท ภาษี 30% = 21,000 บาท

รอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม — 31 ธันวาคม 2544

มีกำไรสุทธิ 100,000 บาท

แต่ประมาณการกำไรสุทธิในการยื่นแบบ ภ.ง.ด. 51 ไว้ 70,000 บาท และชำระภาษี 30% ของ 35,000 บาท เป็นเงิน 10,500 บาท

ดังนั้น ไม่ต้องเสียเงินเพิ่ม 20% ตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.50/2537

98

**บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี
จากกำไรสุทธิจริงของรอบระยะเวลา 6 เดือนแรก**

1. บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ธนาคารพาณิชย์
3. บริษัทเงินทุน
4. บริษัทหลักทรัพย์
5. บริษัทเครดิตฟองซิเออร์
6. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดให้มีการสอบทานงบแสดง
สถานะทางการเงินโดยผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี
กรมสรรพากร ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้
(ฉบับที่ 43) ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2535

99

100

บัญชีภาษีอากร

โดย

ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม

ผู้พิพากษาอาวุโสศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

101

การบัญชี

(Accounting)

= ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือ การให้ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่ายและผู้สนใจในกิจการของกิจการ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย)

102

บัญชีการเงิน

(Financial Accounting)

= บัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลทางการเงินของกิจการใด กิจการหนึ่ง โดยบันทึกข้อมูลทางการเงินที่เป็นตัวเลขเกี่ยวกับ เหตุการณ์หรือการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแล้วตามหลักการบัญชีที่ รับรองกันทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชี เพื่อรายงานแก่ ผู้เกี่ยวข้องซึ่งโดยทั่วไปเป็นบุคคลภายนอก เช่น ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ผู้สอบบัญชี หน่วยงานของรัฐ ผู้ลงทุน ผู้สนใจทั่วไป

103

การรายงานดังกล่าวจะรายงานในรูปของงบการเงิน (Financial Statement) ประกอบด้วยงบดุล (Balance Sheet), งบกำไรขาดทุน (Income Statement หรือ Profit and Loss Statement), งบกำไรสะสม (Retain Earning Statement), งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow), งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (Statement of Change in Owner's Equities) และงบประกอบหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน (Note to Financial Statement)

104

บัญชีการบริหารหรือบัญชีเพื่อการจัดการ

(Managerial Accounting)

= บัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผู้บริหารเพื่อที่ผู้บริหารจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของกิจการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บัญชีนี้จึงเป็นเรื่องภายในกิจการ โดยข้อมูลที่ใช้อาจเป็นจำนวนเงินหรือไม่ก็ได้ ข้อมูลที่เป็นตัวเงินจะมาจากบัญชีการเงิน (Financial Accounting) ข้อมูลที่เป็นตัวเงินจึงเป็นข้อมูลชุดเดียวกับบัญชีการเงิน ส่วนข้อมูลอื่นจะใช้หน่วยวัดอื่นที่มีใช้หน่วยเงินตรา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนลูกจ้างพนักงาน จำนวนห้องทำงาน จำนวนเครื่องจักร

ข้อมูลที่เกิดขึ้นอาจเป็นข้อมูลในอดีตหรือข้อมูลจากการประมาณการในอนาคตก็ได้ โดยใช้เฉพาะในกิจการ คือผู้บริหารระดับต่าง ๆ เท่านั้นที่จะใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ฉะนั้น รูปแบบการรายงานจึงไม่แน่นอนตายตัว

105

บัญชีภาษีอากร

(Tax Accounting)

= บัญชีที่ต้องจัดทำตามกฎหมายภาษีอากร เช่น รายงานภาษีขาย, รายงานภาษีซื้อ, รายงานสินค้าและวัตถุดิบ และบัญชีเกี่ยวกับการปรับปรุงกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทางบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทางภาษี

106

กำหนดเวลายื่นแบบ ภ.ง.ด. 50

1. รอบระยะเวลาบัญชี

1 มกราคม — 31 ธันวาคม 2544

ยื่นภายใน 30 พฤษภาคม 2545

2. รอบระยะเวลาบัญชี

1 เมษายน — 31 มีนาคม 2544

ยื่นภายใน 28 สิงหาคม 2545

107

3. รอบระยะเวลาบัญชี

1 กรกฎาคม 2544 — 30 มิถุนายน 2545

ยื่นภายใน 27 พฤศจิกายน 2545

4. รอบระยะเวลาบัญชี

1 ตุลาคม 2544 — 30 กันยายน 2545

ยื่นภายใน 27 กุมภาพันธ์ 2546

108

รายได้ (Income)

1. รายได้ที่เกิดขึ้นจริง (Real Income)
2. รายได้ที่กฎหมายหรือเจ้าพนักงานประเมินกำหนด (Deemed Income)

109

1. รายได้จากการขายหรือการประกอบกิจการโดยตรง (Operation Revenues)
2. รายได้ที่ไม่เกี่ยวกับการขายหรือการประกอบกิจการโดยตรง (Non Operation Revenues)

110

รายได้ที่กฎหมายกำหนด

➤ ประมวลรัษฎากร มาตรา 70 ตรี

111

➤ ฎ.536/2521 (บริษัทอาดัมส์ (ประเทศไทย) จำกัด โฉกักรมสรรพากร จำเลย)

“ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 70 ตรี บริษัทส่งสินค้าออกไปยังบริษัทในเครือเดียวกันถือเป็นการขายในประเทศและให้ถือราคาตลาดเป็นรายได้สำหรับเสียภาษีเงินได้ แต่ราคานี้จะบวกค่าระวางและค่าประกันภัยเข้าไปด้วยไม่ได้ เพราะมาตรา 70 ตรี มิได้บัญญัติให้บวกค่าระวางและค่าประกันภัยและไม่มีบทบัญญัติในมาตราอื่นของประมวลรัษฎากรบัญญัติเช่นนั้น”

112

✓ FOB

× CIF

113

รายได้ที่เจ้าพนักงานกำหนด

กรณีไม่คิดค่าตอบแทน ค่าบริการ ดอกเบี้ย

1. โอนทรัพย์สินโดยไม่มีค่าตอบแทน
2. ให้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ
3. ให้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ย

กรณีคิดค่าตอบแทน ค่าบริการ ดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาด

1. โอนทรัพย์สินโดยคิดค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาด
2. ให้บริการโดยคิดค่าบริการต่ำกว่าราคาตลาด
3. ให้กู้ยืมโดยคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราตลาด

114

รายได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี

- เงินปันผล (ประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ(10))
- เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับจาก Joint Venture (พ.ร.ฎ.ฉบับที่ 10 พ.ศ.2500 มาตรา 5 ทวิ)
- เงินปันผล (พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 มาตรา 34)

115

- เงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนซึ่งได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ร.ฎ.ฉบับที่ 284 พ.ศ.2538 มาตรา 3)
- เงินค่าลงทะเบียนหรือค่าบำรุงที่มูลนิธิหรือสมาคมได้รับจากสมาชิก หรือเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาค หรือการให้โดยเสนาหา (ประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ทวิ (13))

116

รายจ่าย (Expense / Expeniture)

1. รายจ่ายเพื่อหากำไร / ค่าใช้จ่ายในการหารายได้
(Revenue Expenditure)
2. รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน / ค่าใช้จ่ายในการ
ลงทุน (Capital Expenditure)

117

รายจ่ายเพื่อหากำไร (Revenue Expenditure)

1. ต้นทุนรวม
2. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร
3. ดอกเบี้ยจ่าย

118

1. รายการที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ เช่น
ต้นทุนสินค้า

ปี 2542 ซื้อที่ดินราคา 10,000,000 บาท

ปี 2543 ขายที่ดินราคา 12,000,000 บาท

2. รายการที่มีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับรายได้ เช่น
เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าเช่า ค่าซ่อมแซม ดอกเบี้ย

119

รายการอันมีลักษณะเป็นการลงทุน

(Capital Expenditure)

1. หลักกรรมสิทธิ์ (Ownership Principle)

2. หลักประโยชน์ (Benefit Principle)

3. หลักสาระสำคัญหรือหลักความมีนัยสำคัญ
(Materiality Principle)

120

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 545/2549

เทพรายการโทรทัศน์ที่โจทก์ผลิตเองและออกอากาศไปแล้ว โจทก์ก็ไม่ได้เก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในการหารายได้ อันจะถือเป็นทรัพย์สินที่ก่อมูลค่าแก่กิจการอีกต่อไป รายจ่ายในการผลิตรายการโทรทัศน์แต่ละครั้งจึงมิใช่รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนตามประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ตรี (5)

121

ข้อพิจารณา

แต่รายจ่ายในการสร้างภาพยนตร์ถือเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนตามมาตรา 65 ตรี (5) (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2735/2532 และ 488/2534) เนื่องจากฟิล์มภาพยนตร์ที่เกิดจากการสร้างภาพยนตร์สามารถนำไปฉายหาผลประโยชน์หรือให้เช่าได้หลายรอบระยะเวลาบัญชี ต่างกับเทพรายการโทรทัศน์ในคดีนี้ที่ออกอากาศแล้วจะออกอากาศซ้ำอีกไม่ได้และรายจ่ายก็ได้รับจากสปอนเซอร์เพียงครั้งเดียว จึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวเท่านั้น

122

1. เกณฑ์เงินสด (Cash Basis)

2. เกณฑ์สิทธิ (Accrual Basis)

➤ เกณฑ์ผ่อนชำระ (Installment Method)

➤ เกณฑ์สัญญาระยะยาว

(Long-term Contract Method)

➤ เกณฑ์เฉลี่ยรายได้

(Average Income Method)

➤ เกณฑ์ผสม

(Hybrid Accounting Method)

123

งบกำไรขาดทุน			
บริษัท ก. จำกัด			
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖			
รายได้			
รายได้จากการขาย		๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท
รายได้เงินปันผล		๒๐๐,๐๐๐	บาท
รายได้ค่าดอกเบี้ย		<u>๑๐๐,๐๐๐</u>	บาท
รวมรายได้		๕,๓๐๐,๐๐๐	บาท
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุน	๒,๐๐๐,๐๐๐		
ค่าใช้จ่ายในการขาย	๑,๐๐๐,๐๐๐		
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	๕๐๐,๐๐๐		
รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะ	๕๐,๐๐๐		
รายจ่ายเพื่อการศึกษาและการกีฬา	๒๐,๐๐๐		
รายจ่ายซึ่งพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ	๑๐๐,๐๐๐		
ดอกเบี้ยจ่าย	<u>๓๐๐,๐๐๐</u>		
รวมค่าใช้จ่าย	๓,๙๗๐,๐๐๐	๓,๙๗๐,๐๐๐	บาท
กำไรสุทธิ		<u>๑,๓๓๐,๐๐๐</u>	บาท

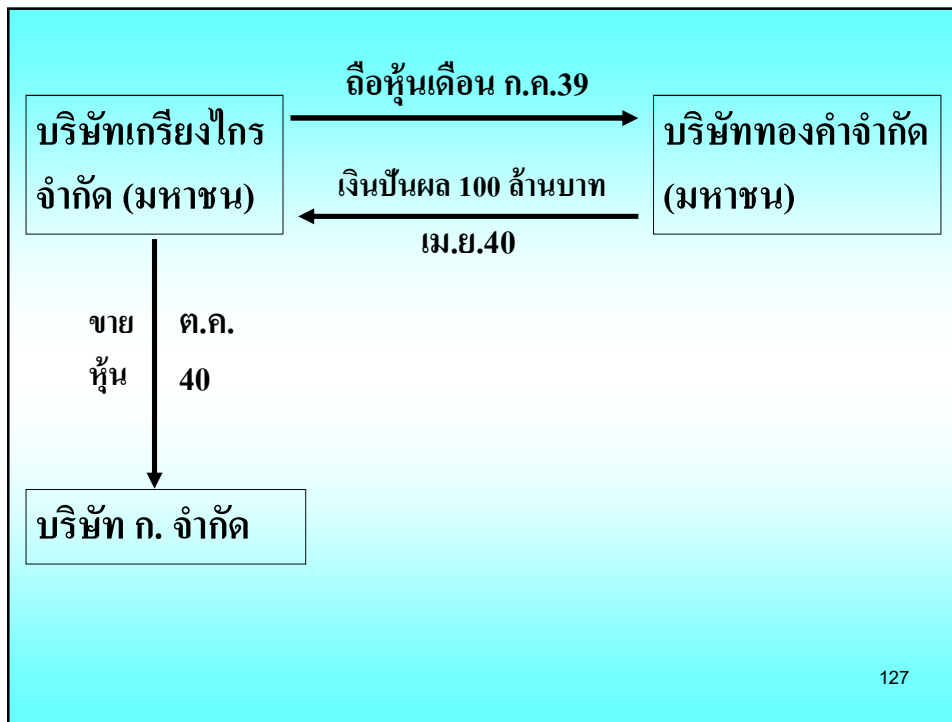
**มูลเหตุที่ทำให้บัญชีการเงิน (Financial Accounting)
และบัญชีภาษีอากร (Tax Accounting) แตกต่างกัน**

1. รายได้บางอย่าง หลักบัญชีไม่ถือเป็นรายได้ แต่กฎหมายภาษีถือเป็นรายได้
2. รายได้บางอย่าง หลักบัญชีถือเป็นรายได้ แต่กฎหมายภาษีไม่ถือเป็นรายได้
3. รายจ่ายบางอย่าง หลักบัญชีถือเป็นรายจ่าย แต่กฎหมายภาษีไม่ถือเป็นรายจ่าย

125

4. รายจ่ายบางอย่าง หลักบัญชีถือเป็นรายจ่ายทั้งหมด แต่กฎหมายภาษีถือเป็นรายจ่ายเพียงบางส่วน
5. รายจ่ายบางอย่าง กฎหมายภาษีให้หักเป็นรายจ่ายได้มากกว่าหลักบัญชี
6. ทรัพย์สินและหนี้สินบางรายการ หลักบัญชีการเงินกับหลักบัญชีภาษีอากรถือปฏิบัติแตกต่างกัน
7. การรับรู้รายได้และรายจ่ายบางกรณี หลักบัญชีการเงินกับหลักบัญชีภาษีอากรถือปฏิบัติแตกต่างกัน

126

127

รถเบนซ์ราคา 10 ล้านบาท

บ/ช หักค่าเสื่อมราคาจาก 10 ล้านบาท

ปีละ 20% = 2 ล้านบาท

ภาษี หักค่าเสื่อมราคาจาก 1 ล้านบาท

ปีละ 20% = 2 แสนบาท

เพราะฉะนั้น ส่วนต่าง 1.8 ล้านบาท เป็น
รายจ่ายต้องห้าม ต้องบวกกลับเป็นรายได้

128

15 ธ.ค. 47 ขายและส่งมอบสินค้าราคา 1,000,000 บาท

15 ม.ค. 48 ถูกค่าชำระราคา 1,000,000 บาท

▲ เกณฑ์เงินสด (**Cash Basis**)

▲ เกณฑ์สิทธิ (**Accrual Basis**)

129

130

ภาษีอากรระหว่างประเทศ (International Taxation)

โดย

ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม
ผู้พิพากษาอาวุโสศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

131

1. หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule)

- หลักเงินได้ทั่วโลก (Worldwide Income Basis)

2. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)

- หลักอาณาเขต (Territory Income Basis)

3. หลักสัญชาติ (Nationality Rule)

132

หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule) หรือ

หลักเงินได้ทั่วโลก (Worldwide Income Basis)

1. หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ
2. กิจการที่ทำในต่างประเทศ
3. ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

133

หลัก 180 วันตามมาตรา 41 วรรค 2

1. ต้องพิจารณาเป็นปีๆ
2. ระยะเวลา 180 วัน ไม่ต้องติดต่อกัน

134

ปัญหาที่ 1

ปี 2543

1 ม.ค. – 31 ก.ค.43 ก. อยู่ในประเทศไทย

1 ส.ค. – 31 ธ.ค.43 ทำงานเป็นช่างเทคนิคในญี่ปุ่นได้รับเงินเดือน
100,000 บาท จากบริษัทนายจ้างในญี่ปุ่น

30 พ.ย.43 โอนเงินจำนวน 300,000 บาท มาเข้าบัญชี
เงินฝากของ ก. ในประเทศไทย

ดังนั้น ก. ต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่? เพียงใด?

135

ปี 2544

1 ม.ค. – 31 ธ.ค.44 ก. ทำงานบริษัทเดิมในญี่ปุ่น โดย
ได้รับอัตราเงินเดือนเท่าเดิม

1 ก.ค. 44 โอนเงินจำนวน 400,000 บาท มา
เข้าบัญชีเงินฝากของ ก.
ในประเทศไทย

30 พ.ย. 44 โอนเงินจำนวน 300,000 บาท มา
เข้าบัญชีเงินฝากของ ก. ในประเทศ
ไทย

ดังนั้น ก. ต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่? เพียงใด?

136

ปัญหาที่ 2

- 1 ม.ค.-31 มี.ค.43 ก. อยู่ในประเทศไทย
- 1 เม.ย.-30 มิ.ย.43 ทำงานเป็นช่างเทคนิคในญี่ปุ่นได้รับเงินเดือน เดือนละ 100,000 บาท จากบริษัทนายจ้างในญี่ปุ่น รวม 3 เดือน
- 1 ก.ค.43 โอนเงินจำนวน 200,000 บาท มาเข้าบัญชีเงินฝากของ ก. ในประเทศไทย และเดินทางกลับประเทศไทย
- 1 ก.ค.-30 ต.ค.43 อยู่ในประเทศไทย

137

- 1 พ.ย.-31 ธ.ค.44 ทำงานเป็นช่างเทคนิคในญี่ปุ่นได้รับเงินเดือนเดือนละ 120,000 บาท จากบริษัทนายจ้างในญี่ปุ่น รวม 2 เดือน เป็นเงิน 240,000 บาท
- 5 ม.ค.44 โอนเงินจำนวน 150,000 บาท มาเข้าบัญชีเงินฝากของ ก. ในประเทศไทย

ดังนั้น ก. ต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่? เพียงใด?

138

หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule) หรือ หลักอาณาเขต (Territory Income Basis)

1. หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย
2. กิจการที่ทำในประเทศไทย
3. กิจการของนายจ้างในประเทศไทย
4. ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

139

1 ม.ค.-31 พ.ค.43	ก. อยู่ในประเทศไทย
1 มิ.ย.-31 ธ.ค.44	ก. ชกมวยอยู่ในต่างประเทศฝรั่งเศส ได้รับเงินค่าตัว 1,000,000 บาท
30 ธ.ค.44	ก. โอนเงินจำนวน 800,000 บาท มาเข้าบัญชีเงินฝากของ ก. ในประเทศไทย

ดังนั้น ก. ต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่? เพียงใด?

140

อนุสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreement หรือ DTA)

“สถานประกอบการถาวร (Permanent Establishment หรือ PE)”

- กำไรจากธุรกิจ (Business Profit)
- ค่าสิทธิ (Royalty)
- ดอกเบี้ย (Interest)
- เงินปันผล (Dividend)

141

1. การเสียภาษีเงินได้กรณีประกอบกิจการในประเทศไทย

มาตรา 66 วรรคสอง, 76 ทวิ, 70 ทวิ

2. การเสียภาษีเงินได้กรณีมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย

มาตรา 70

142

องค์ประกอบที่ถือว่านิติบุคคลต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย

1. นิติบุคคลต่างประเทศมีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทนหรือผู้ทำการติดต่อในประเทศไทย
2. บุคคลดังกล่าวกระทำการแทนจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลต่างประเทศได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย
  - แนะนำ
  - เจรจาต่อรอง
  - ลงนามในสัญญา
  - รับคำสั่งซื้อ (Order)
  - ส่งมอบสินค้า

143

บริษัทไอ.เอส.ซีฮอลแลนด์

บริษัทยิบอินซอย

เรือชุด

การทำเรือแห่งประเทศไทย

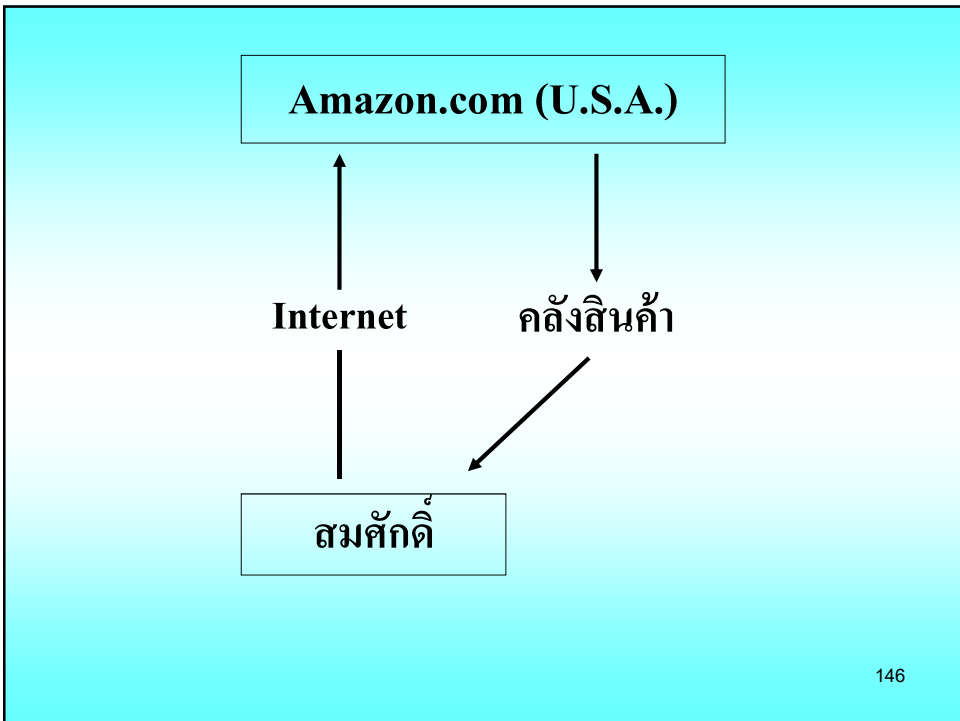
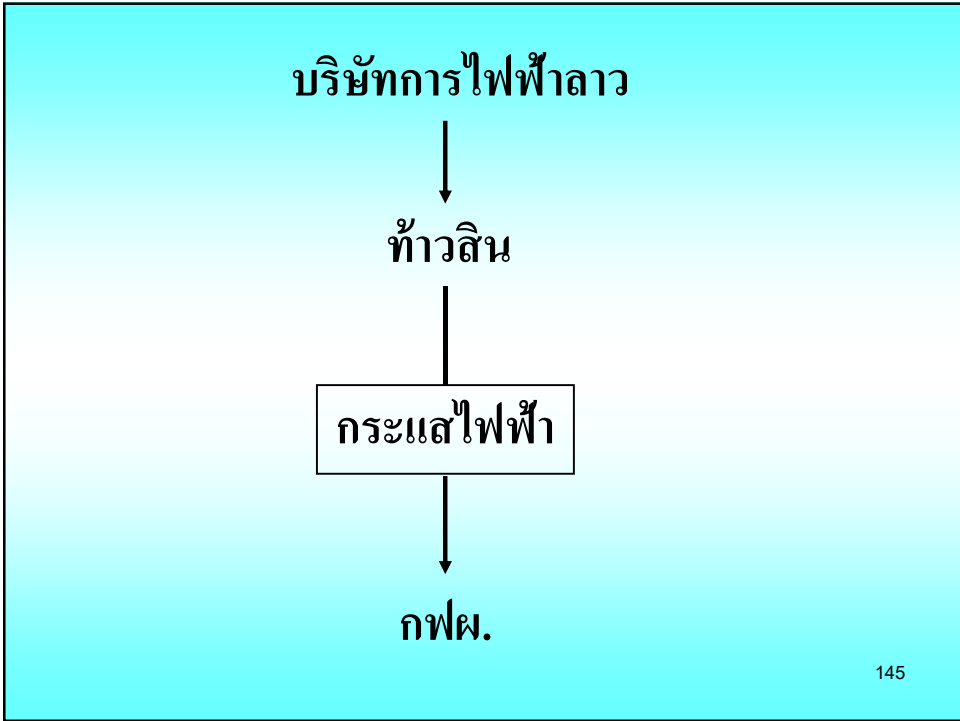
หมายเหตุ

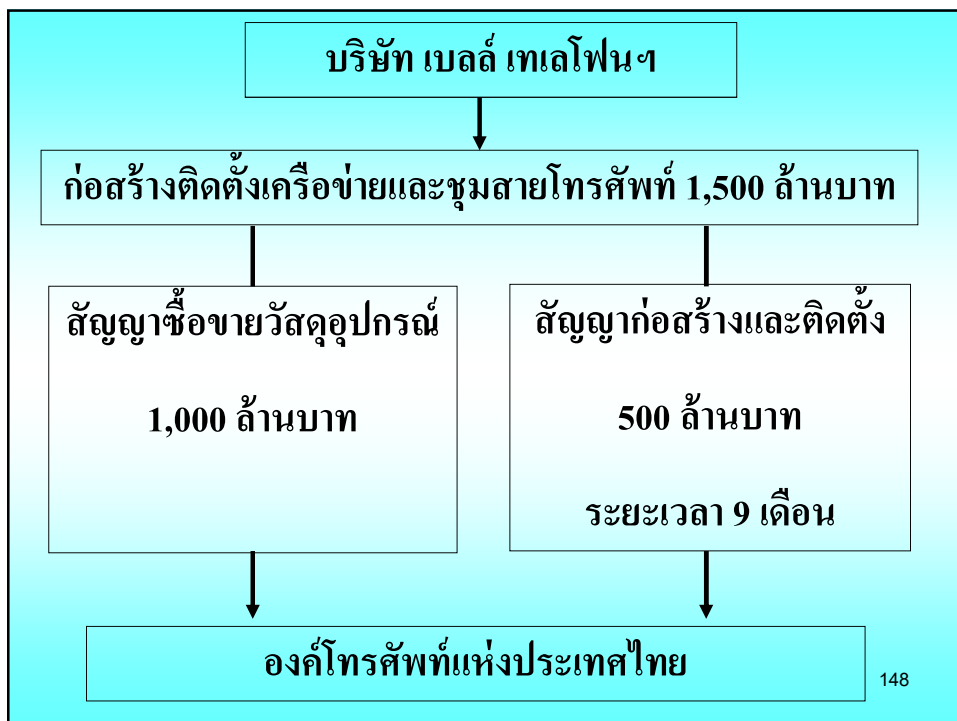
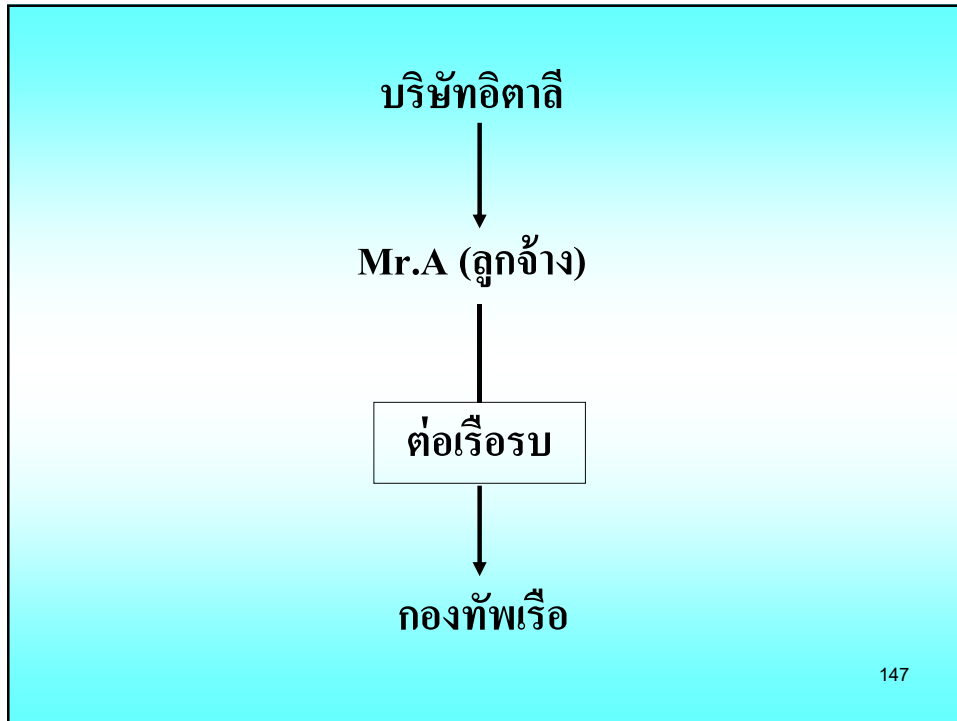
- ฎ.1321/2509 (บริษัทยิบอินซอยจำกัด โจทก์ กรมสรรพากร จำเลย

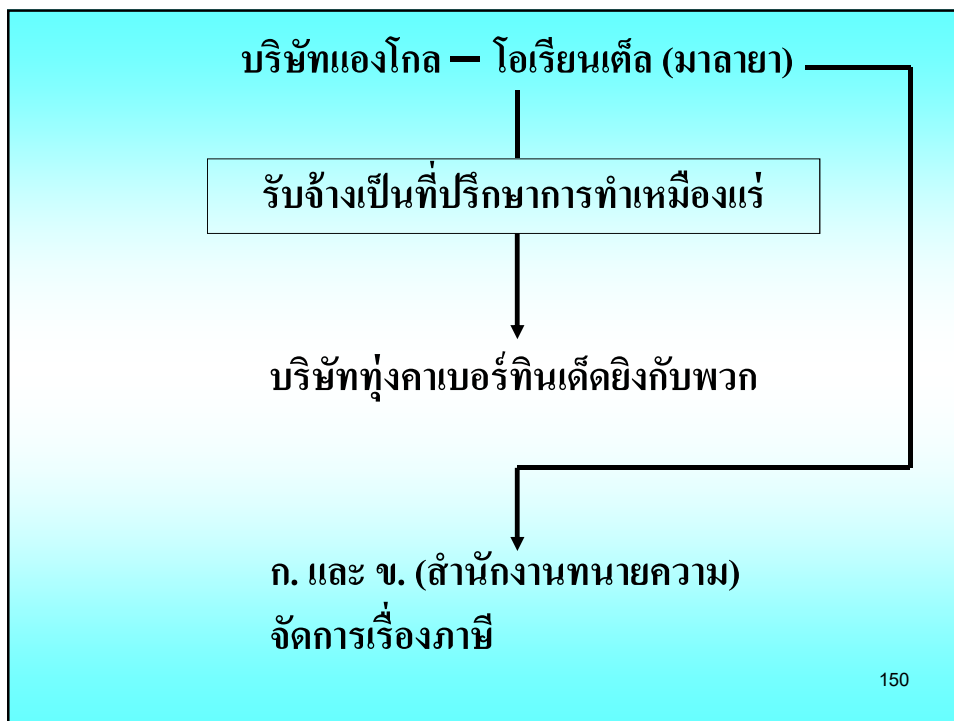
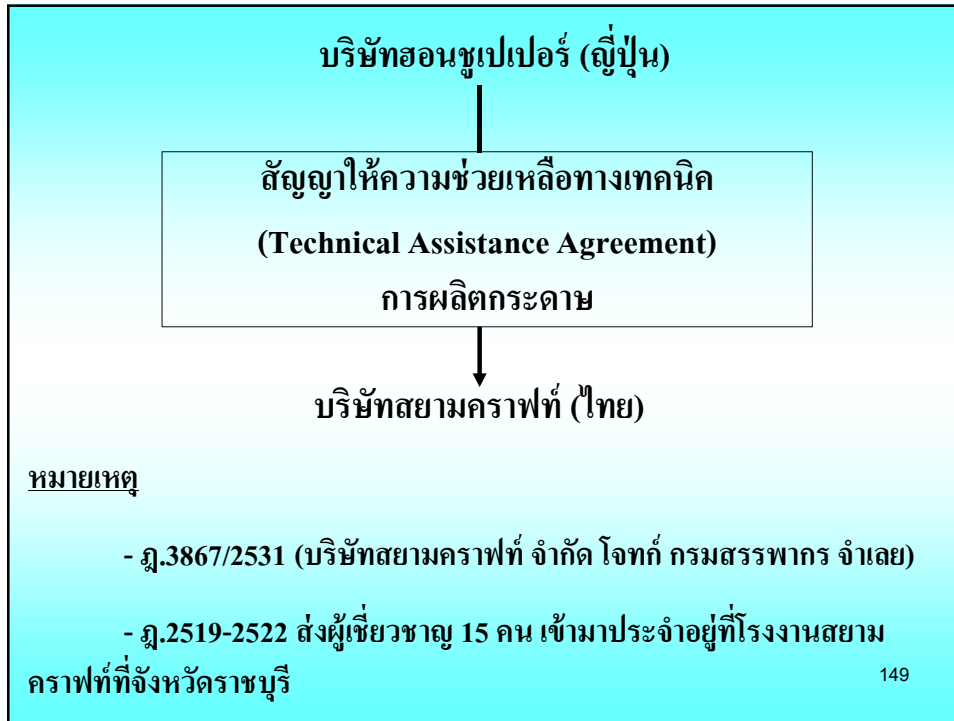
- อนุสัญญาภาษีซ้อนไทย – เนเธอร์แลนด์ ใช้บังคับ 20 ก.ค.2519

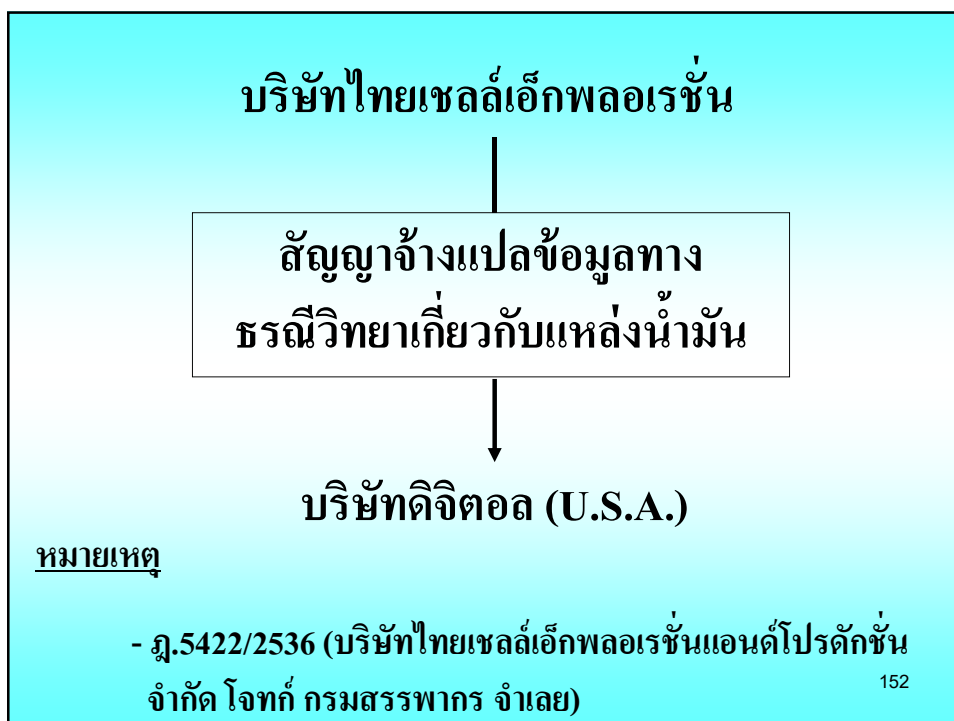
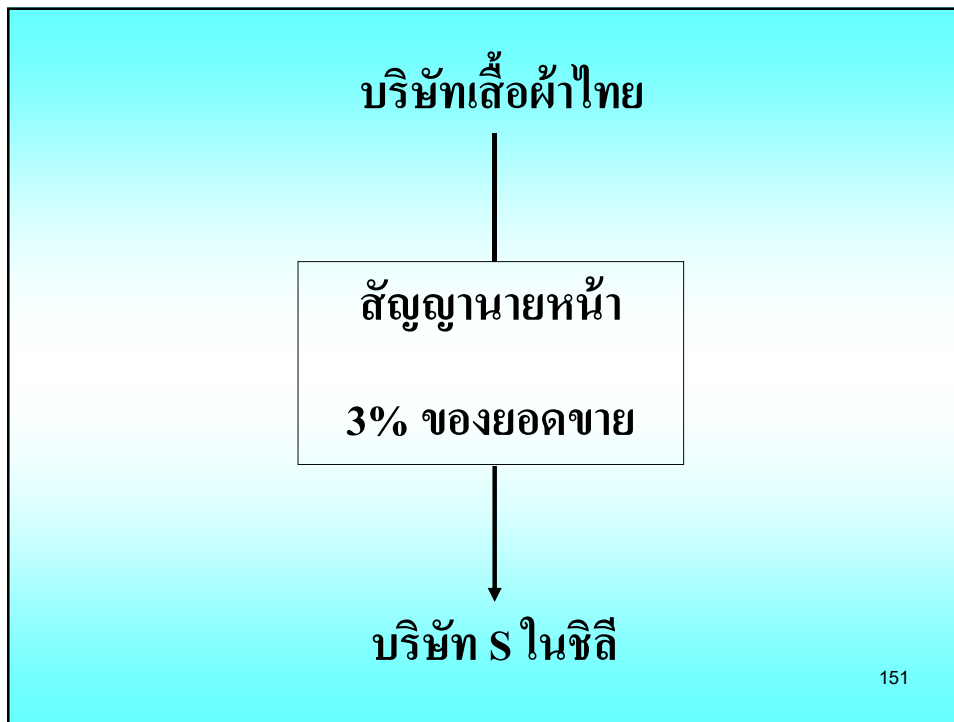
144

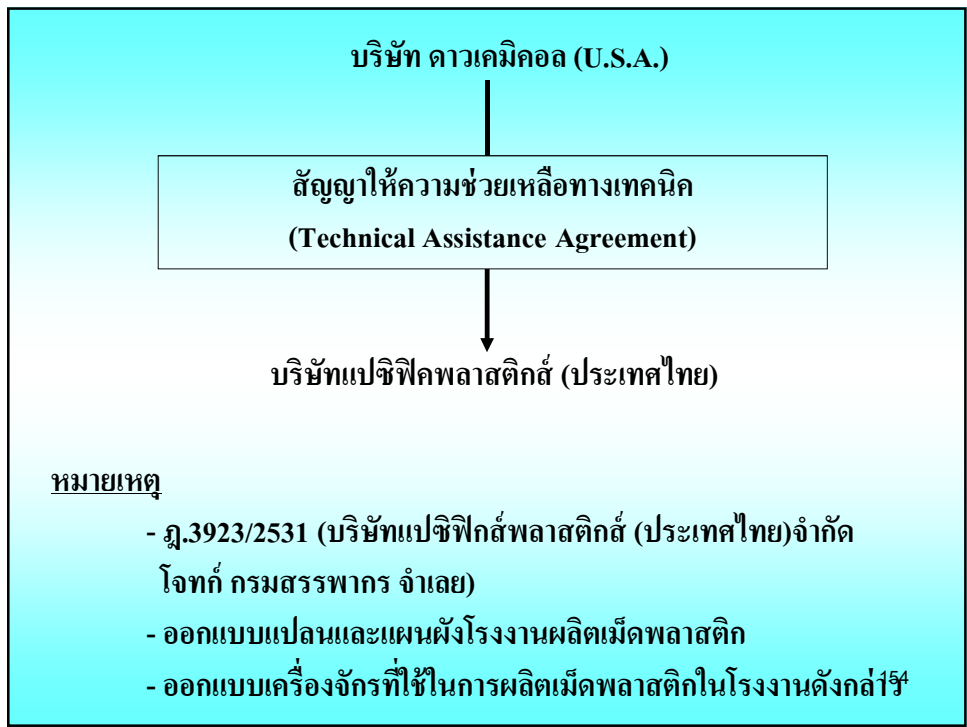
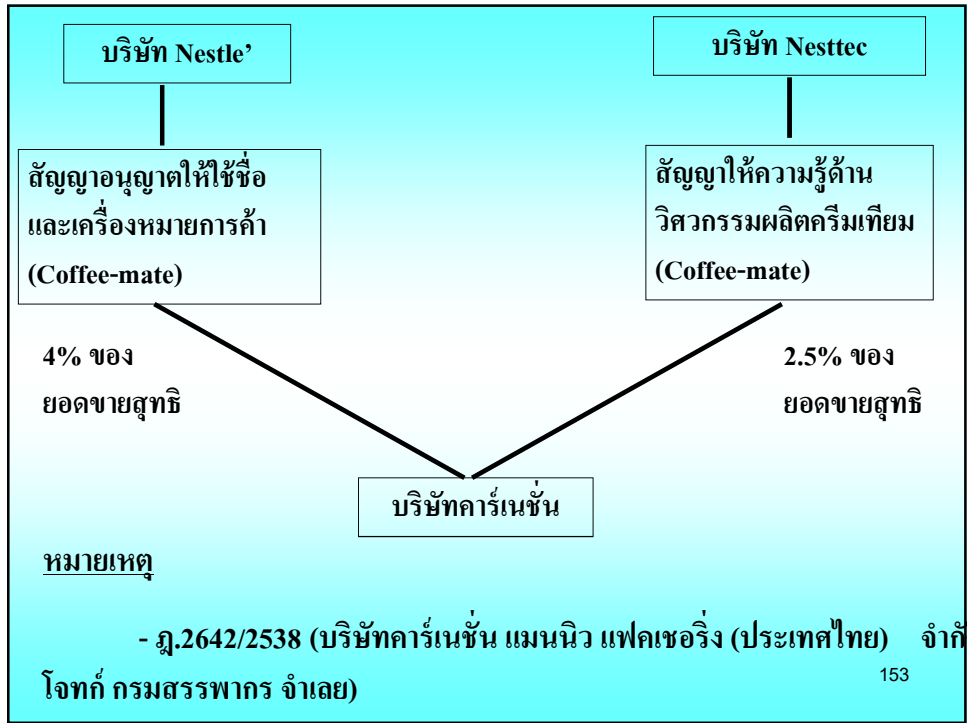

ภาษีดอกเบียหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 70

1. 15% ของดอกเบียที่จ่าย
2. 10% ของดอกเบียที่จ่าย หากผู้รับดอกเบียเป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทประกันภัยซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ที่มี DTA กับประเทศไทย

155

กรณีต่อไปนี้ไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

1. ผู้จ่ายดอกเบียเป็นรัฐบาลหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรมหรืออุตสาหกรรม เช่น บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (มาตรา 70 วรรค 2)
2. ผู้ให้กู้เป็น (1) สถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศที่มีกฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้นและรัฐบาลต่างประเทศเป็นเจ้าของทุนทั้งหมด หรือ (2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ทั้งนี้เฉพาะดอกเบียที่ได้รับจาก
  - (ก) ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - (ข) รัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบในการกู้เงิน (พ.ร.ฎ.ฉบับที่ 10 พ.ศ.2500 มาตรา 5 วรรค 1)

156

3. ผู้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากหรือเงินกู้เป็นธนาคารผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ โดยผู้รับดอกเบี้ยต้องเป็น

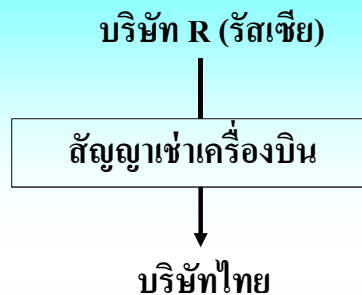
(1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และมีภูมิลำเนาหรืออยู่ในต่างประเทศ หรือ

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและมีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย (พ.ร.ฎ. ฉบับที่ 10 พ.ศ.2500 มาตรา 5 เอกาทศ)

4. ผู้รับดอกเบี้ยเป็นรัฐบาลของประเทศที่มี DTA กับประเทศไทย

157

ภาษีค่าเช่าหัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 70

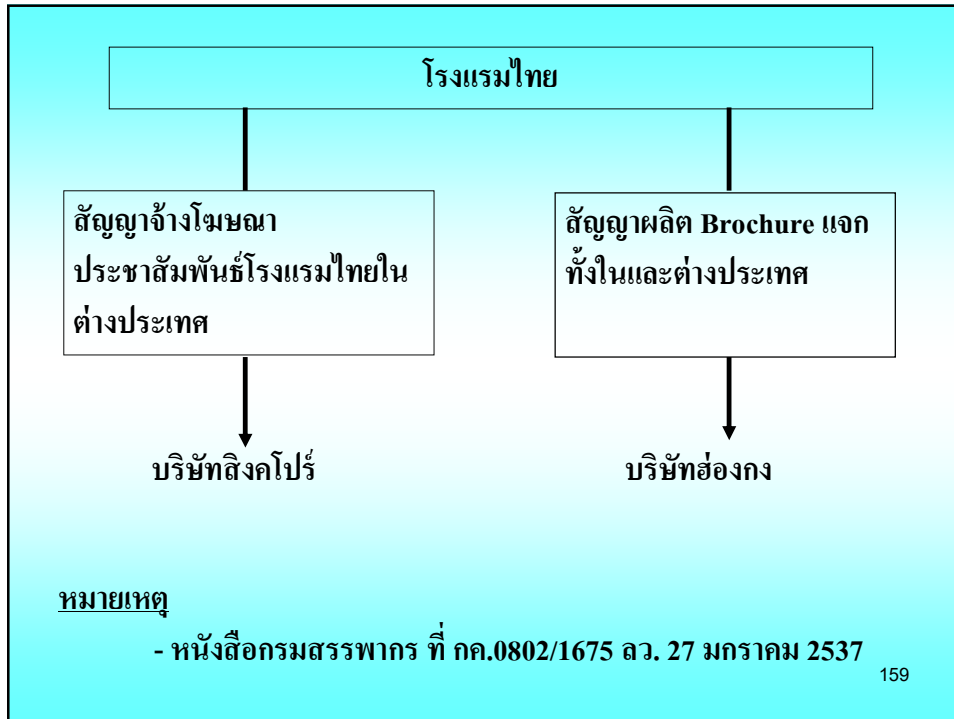

หมายเหตุ

- ผู้เช่าต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% ของค่าเช่าที่จ่ายโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน (อัตราขายถัวเฉลี่ย) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศเมื่อวานนี้และนำส่งภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป โดยใช้แบบ ภ.ง.ด.54

- ถ้าผู้ให้เช่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มี DTA กับประเทศไทยอาจได้รับยกเว้นภาษีหาก DTA ถือว่า ค่าเช่าเป็นกำไรจากธุรกิจ (Business Profit) แต่ถ้าถือเป็นค่าสิทธิก็ต้องเสียภาษี

158

ตารางสรุปค่าเช่ากับอนุสัญญาภาษีซ้อน

ค่าเช่าถือเป็นค่าสิทธิ	ค่าเช่าไม่ถือเป็นค่าสิทธิ
1. ปากีสถาน	1. นอร์เวย์
2. อินโดนีเซีย	2. เดนมาร์ก
3. มาเลเซีย	3. เยอรมัน
4. ฟิลิปปินส์	4. ฝรั่งเศส
5. แคนาดา	5. สิงคโปร์
6. ฟินแลนด์	6. เนเธอร์แลนด์
7. อินเดีย	7. เกาหลี
8. ออสเตรเลีย	8. อิตาลี
9. จีน	9. เบลเยียม

ค่าเช่าถือเป็นค่าสิทธิ	ค่าเช่าไม่ถือเป็นค่าสิทธิ
10. สวีเดน	10. อังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ
11. อังการี	11. โปแลนด์
12. ออสเตรเลีย	12. มอริเชียส
13. ศรีลังกา	13. นิวซีแลนด์
14. เวียดนาม	14. อุซเบกิสถาน
15. สาธารณรัฐเชค	
16. สวิตเซอร์แลนด์	
17. อิสราเอล	
18. แอฟริกาใต้	
19. โรมานี	

161

ค่าเช่าถือเป็นค่าสิทธิ	ค่าเช่าไม่ถือเป็นค่าสิทธิ
20. สหรัฐอเมริกา	
21. ลาว	
22. ลักเซมเบิร์ก	
23. บังกลาเทศ	
24. เนปาล	
25. สเปน	

หมายเหตุ

1. กรณีของญี่ปุ่นค่าเช่าไม่ถือเป็นค่าสิทธิแต่ก็ไม่ถือว่าเป็นกำไรธุรกิจด้วยทำให้ต้องหักภาษี 15% ปกติ
2. กรณีค่าเช่าที่ไม่ถือเป็นค่าสิทธิ ไม่ต้องมีการหักภาษี 15%
3. กรณีค่าเช่าที่ถือเป็นค่าสิทธิ ให้พิจารณาตารางสรุปเรื่องค่าสิทธิประกอบ เพราะอาจได้รับการลดอัตราภาษีได้

162

**ภาษีมูลค่าเพิ่ม
(Value Added Tax/VAT)**

โดย

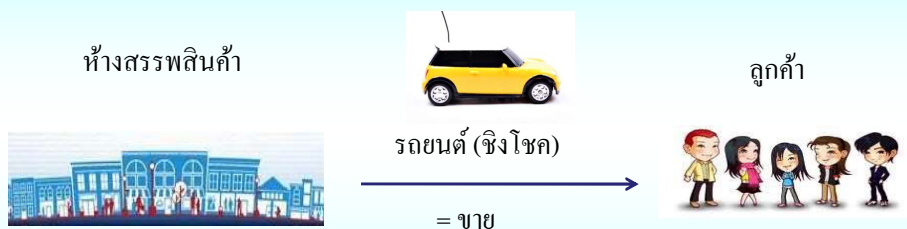
ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม

1. กิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

- 1) การขายสินค้าในราชอาณาจักร (มาตรา 77/1(8), 77/1 (9) 77/2 (1))
- 2) การให้บริการในราชอาณาจักร (มาตรา 77/1(10), 77/2 (1))
- 3) การนำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า (มาตรา 77/1(12) , 77/2 (2))

165

“โอนสินค้าไม่ว่าจะมีประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่”

166

การนำสินค้าไปใช้ ถือเป็นการขาย

1. เจ้าของโรงงานผลิตเส้นผ้านำผ้าในโรงงานไปตัดเย็บเสื้อผ้าสวมใส่เอง = ขายผ้า ต้องเสีย VAT
2. เจ้าของโรงงานผลิตเส้นผ้านำผ้าในโรงงานมาผลิตเสื้อผ้าจำหน่าย # ไม่ถือว่าเป็นการขายผ้า ไม่ต้องเสีย VAT ขณะยังเป็นผ้า แต่ต้องเสียเวลาที่มีการจำหน่ายเสื้อผ้าที่ผลิตแล้ว

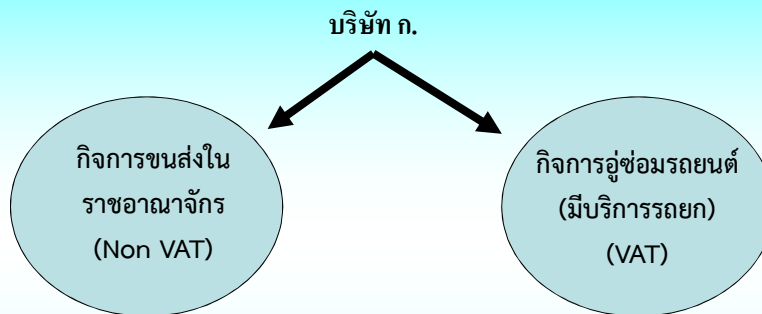
167

“การนำบริการไปใช้ในกิจการของตนเองซึ่งเป็นกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ถือเป็นกรให้บริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

แต่ถ้านำไปใช้ในกิจการของตนเองที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จะไม่ถือเป็นกรให้บริการ ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม”

168

ข้อสอบความรู้ขั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 66 ปีการศึกษา 2556

1. รถยกของบริษัทเสีย บริษัทนำไปซ่อมที่อู่ซ่อมรถยนต์ของบริษัท ไม่ถือเป็นการให้บริการที่ต้องเสีย VAT เพราะเป็นการนำบริการซ่อมรถยนต์ไปใช้ในกิจการรถยกซึ่งเป็นกิจการที่ต้องเสีย VAT

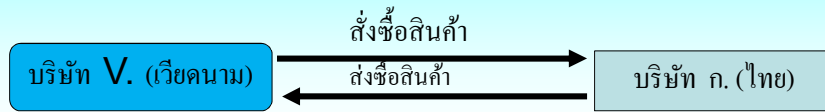
2. รถบรรทุกที่ใช้ในกิจการขนส่งเสีย บริษัทนำไปซ่อมที่อู่ซ่อมรถยนต์ของบริษัท ถือเป็นการให้บริการที่ต้องเสีย VAT เพราะเป็นการนำบริการซ่อมรถยนต์ไปใช้ในกิจการขนส่งซึ่งไม่ต้องเสีย VAT

ข้อสังเกต

▲ กรณีการขายสินค้าและการให้บริการต้องเป็นการขายสินค้าและการให้บริการในราชอาณาจักร จึงจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

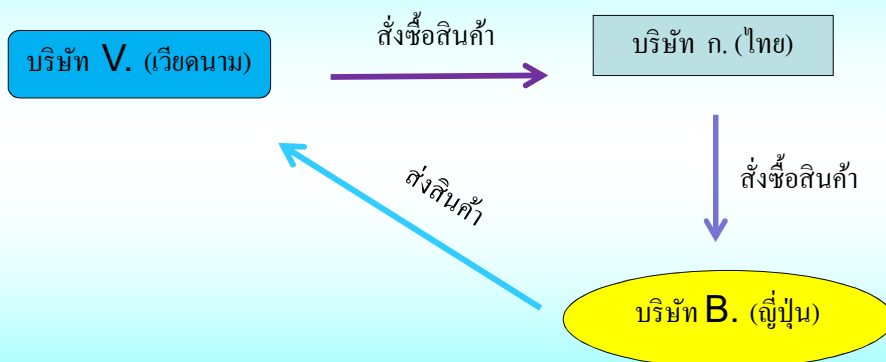
▲ กรณีการขายสินค้าในราชอาณาจักร สินค้าที่ขายต้องอยู่ในราชอาณาจักร ถ้าอยู่นอกราชอาณาจักรถือเป็นการขายสินค้านอกราชอาณาจักร ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ประมวลรัษฎากร (พิมพ์ครั้งที่ 10) หน้า 202)

ขายสินค้าในราชอาณาจักร

168

ขายสินค้านอกราชอาณาจักร

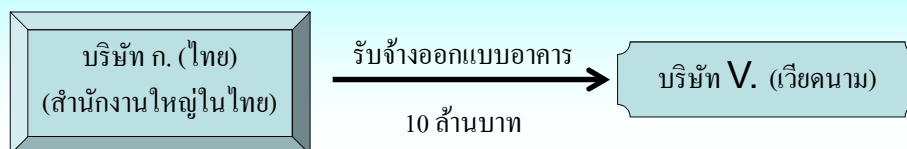

172

△ การให้บริการในราชอาณาจักร หมายถึง การให้บริการที่ทำในราชอาณาจักร โดยไม่คำนึงว่าการใช้บริการนั้นจะอยู่ในต่างประเทศหรือในราชอาณาจักร (มาตรา 77 / 2 วรรค 2)

173

การให้บริการในราชอาณาจักร

174

การให้บริการนอกราชอาณาจักร

175

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ 62 ปีการศึกษา 2552

คำถาม บริษัท เอ จำกัด เป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศสวีเดนมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้ทำการเป็นนายหน้าในประเทศสวีเดนติดต่อขายสินค้าของบริษัทเกรียงไกร จำกัด ให้แก่ผู้ซื้อในประเทศสวีเดนและจะได้รับเงินค่านายหน้าจากบริษัทเกรียงไกร จำกัด ในประเทศไทยในปี 2552 เป็นเงินห้าล้านบาท แต่เนื่องจากประเทศสวีเดนเป็นประเทศที่มีอนุสัญญาว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศไทย

ให้วินิจฉัยว่า บริษัทเกรียงไกร จำกัด มีหน้าที่หักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่าย และนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่

176

ขงคำตอบ กรณีเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล

เงินค่านายหน้าที่ย้ายให้บริษัทเอ จำกัด จำนวนห้าล้านบาท ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร บริษัทเอ จำกัด ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ตามนัยมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร แต่เนื่องจากประเทศสวีเดนเป็นประเทศที่ได้ทำอนุสัญญาว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศไทย และข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าบริษัทเอ จำกัด มีสถานประกอบการภายในประเทศไทย ซึ่งอนุสัญญากำหนดให้เงินได้ตามมาตรา 40 (2) ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลไทย ดังนั้น บริษัทเกรียงไกร จำกัด ผู้จ่ายเงินได้จึงไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษีตามนัยมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร และต้องจ่ายเงินให้บริษัท เอ จำกัด เป็นเงินห้าล้านบาทเต็มจำนวน

177

ขงคำตอบ กรณีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

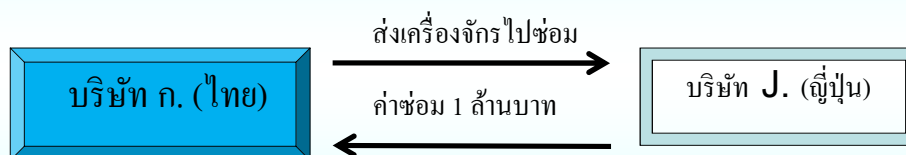
ตามที่บริษัทเกรียงไกร จำกัด ผู้จ่ายเงินจำนวนห้าล้านบาทให้บริษัทเอ จำกัด ดังกล่าว เกิดจากการให้บริการเพื่อให้เกิดการซื้อขายสินค้าในประเทศสวีเดน ถือเป็นกรให้บริการนั้นนอกราชอาณาจักร จึงไม่อยู่ในบังคับที่ บริษัทเอ จำกัด จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/2 และมาตรา 78/1 (3) ดังนั้น บริษัทเกรียงไกร จำกัด จึงไม่มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา 83/6

178

▲ การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการ
นั้นในราชอาณาจักรให้ถือว่าเป็นการให้บริการใน
ราชอาณาจักรด้วย (มาตรา 77/2 วรรค 3)

179

การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้ บริการนั้นในราชอาณาจักร

180

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ 53 ปี 2543

คำถาม บริษัทช่างไทย จำกัด เป็นนิติบุคคลจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะในประเทศไทย ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างและธุรกิจค้าอสังหาริมทรัพย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปี 2551 บริษัทช่างไทย จำกัด ได้รับเงินค่าจ้างรับเหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าในประเทศบราซิลซึ่งไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย เป็นเงิน 2,000 ล้านบาท และยังมีเงินได้จากการประกอบธุรกิจค้าอสังหาริมทรัพย์ในประเทศดังกล่าวอีกเป็นเงิน 500 ล้านบาท

ให้วินิจฉัยว่า บริษัทช่างไทย จำกัด จะต้องนำเงินที่ได้รับจากการสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า และจากการประกอบธุรกิจค้าอสังหาริมทรัพย์ในประเทศบราซิลมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ให้แก่ประเทศไทยหรือไม่

181

ธงคำตอบ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยจะต้องเสียภาษีเงินได้ตามหลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule) โดยจะต้องนำเงินได้ที่เกิดจากการประกอบกิจการในประเทศไทยและจากแหล่งนอกประเทศไทย (Worldwide Income) มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทย บริษัทช่างไทย จำกัด จึงต้องนำเงินได้จากการรับเหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าจำนวน 2,000 ล้านบาท และเงินได้จากการประกอบธุรกิจค้าอสังหาริมทรัพย์จำนวน 500 ล้านบาท ในประเทศบราซิลมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ประเทศไทยด้วย

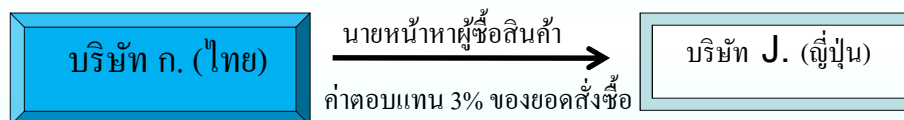
182

การรับเหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า แม้จะเป็นกิจการให้บริการตามประมวลรัษฎากร มาตรา 77/1 (10) แต่การให้บริการดังกล่าวจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มก็ต่อเมื่อเป็นการให้บริการในราชอาณาจักรตามประมวลรัษฎากร มาตรา 77/2 วรรคหนึ่ง เมื่อการรับเหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้ามิได้กระทำในราชอาณาจักร บริษัทต่างชาติ จำกัด จึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไรที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ จะต้องเป็นการประกอบกิจการในราชอาณาจักรตามประมวลรัษฎากร มาตรา 91/2 (6) เมื่อการค้าอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวมิได้กระทำในราชอาณาจักร บริษัทต่างชาติ จำกัด จึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในประเทศไทย

183

การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้ในประเทศ

184

2. กิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

- 1) กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ (Special Business Tax/SBT) (มาตรา 77/3)
- 2) กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (มาตรา 77/3)
- 3) กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (มาตรา 81)
  - (1) การได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (1)
  - (2) การได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2)
  - (3) การได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 /1 เนื่องจากมีรายรับไม่เกินปีละ 1.8 ล้านบาท

185

ฎ. 332/2551

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 332/2551 (นายประดิษฐ์ บุญฤทธิ์ โจทก์
กรมสรรพากร กับพวก จำเลย)

แม้โจทก์จะเป็นผู้รับจ้างวัด ศ. ทำการซ่อมแซมหลังคาโบสถ์และ
ทำลายหน้าบันอันเป็นการประกอบกิจการที่เป็นการขายสินค้าหรือการ
ให้บริการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนาหรือการสาธารณกุศล
ภายในประเทศก็ตาม แต่โจทก์จะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตาม
ประมวลรัษฎากร มาตรา 81 (1)(ข) ก็ต่อเมื่อโจทก์ไม่ได้นำผลกำไรไป
จ่ายในทางอื่น เมื่อข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าโจทก์ไม่ได้นำผลกำไรไปจ่าย
ในทางอื่น การประกอบกิจการของโจทก์จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษี.

186

ฎ.1427/2552

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1427/2552 (บริษัท แอร์พอร์ตแอส โซซิเอท จำกัด โจทก์ กรมสรรพากร จำเลย)

โจทก์ได้รับสิทธิให้ดำเนินกิจการรถยนต์บริการรับส่งผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพ แม้จะใช้รถร่วม แต่เมื่อการให้บริการกระทำในนามของโจทก์และโจทก์เป็นผู้รับค่าโดยสารแล้วแบ่งให้แก่เจ้าของรถร่วมตามอัตราร้อยละที่ตกลงกันไว้ การให้บริการของโจทก์จึงเป็นการให้บริการขนส่ง เมื่อเป็นการให้บริการขนส่งในราชอาณาจักรจึงได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร ตามมาตรา 81 (1) (ณ).

187

ฎ. 5597/2551

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5597/2551 (บริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิส จำกัด โจทก์ กรมสรรพากร จำเลย)

ป.รัษฎากร มาตรา 77/2 บัญญัติให้การให้บริการในราชอาณาจักร โดยผู้ประกอบการอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งคำว่า "บริการ" ตามมาตรา 77/1 (10) หมายความว่า การกระทำใดๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่การขายสินค้า แต่ถ้าการให้บริการนั้นเป็นการให้บริการขนส่งในราชอาณาจักรก็ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (1) (ณ) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักรตาม ป.รัษฎากร มิได้ให้ความหมายไว้ จึงต้องถือตาม ป.พ.พ. มาตรา 608 และมาตรา 610 (มีต่อ)

188

ฎ. 5597/2551 (ต่อ)

การให้บริการขนส่งจึงหมายถึงการรับขนของหรือคนโดยสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อบำเหน็จคือค่าระวางพาหนะเป็นทางค้าปกติของผู้ขนส่ง หากบำเหน็จที่ได้รับมิใช่ค่าระวางพาหนะ การให้บริการนั้นก็มิถือเป็นการให้บริการขนส่ง คดีนี้บำเหน็จที่โจทก์ได้รับจากลูกค้าเป็นค่าตอบแทนการที่โจทก์ส่งพนักงานไปส่งเอกสารให้ลูกค้าตามที่ลูกค้าสั่ง เป็นค่าตอบแทนที่โจทก์ได้รับเป็นรายเดือนจำนวนแน่นอนตามที่ตกลงในสัญญาจ้างบริการและมีได้คำนึงถึงระยะทาง ความยากง่าย และระยะเวลาขนส่งในแต่ละคราวเป็นสำคัญ ค่าบำเหน็จที่โจทก์ได้รับจึงไม่เป็นค่าระวางพาหนะ การให้บริการของโจทก์จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการให้บริการขนส่ง และไม่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ตาม ป.รัษฎากร

189

ฎ. 12701/2557

การขายไม้โตเร็วโดยให้ผู้ซื้อโค่นและทำเป็นท่อนแล้วเลื่อยแปรรูปเป็นเสาเข็ม ไม่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (1)(ก) แห่งประมวลรัษฎากร

ฎ. 9687/2559

ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการโรคศิลปะที่จะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (1) (ฉ) ไม่จำกัดเฉพาะบุคคลธรรมดา นิติบุคคลจึงได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย

190

3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

- 1) ผู้ประกอบการ (มาตรา 82(1) ,77/1(5))
- 2) ผู้นำเข้า (มาตรา 82(2) ,77/1(11) (12))

191

4. ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

= มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิต (ถ้ามี)

มูลค่าของฐานภาษีให้หมายความรวมถึงเงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทนค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน (มาตรา 79 วรรคหนึ่ง)

แต่ไม่รวมถึงส่วนลดหรือค่าลดหย่อนที่ให้ในขณะขายสินค้าหรือให้บริการและได้หักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคาสินค้าหรือค่าบริการโดยได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่าได้มีการหักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษีในแต่ละครั้งที่ออกแล้ว เว้นแต่ใบกำกับภาษีอย่างย่อไม่แสดงก็ได้

192

5. อัตราภาษี

1) อัตราร้อยละ 10 (ร้อยละ 7)

ใช้สำหรับการขายสินค้าหรือบริการทั่วไปและการนำเข้า

2) อัตราร้อยละ 0

ใช้สำหรับการส่งออกและกิจการหรือกิจกรรมบางประเภท ซึ่งการส่งออกนั้นไม่จำกัดเฉพาะการส่งออกสินค้า แต่รวมถึงการส่งออกบริการด้วย

การส่งออกบริการหมายถึงการให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศ (มาตรา 80/1 (2))

-ฎ.2122/2554

193

	กรณียกเว้นภาษี	กรณีภาษี 7%	กรณีภาษี 0%
ซื้อสินค้า	100.00	100.00	100.00
ภาษีซื้อ	<u>7.00</u>	<u>7.00</u>	<u>7.00</u>
ต้นทุนจริง	107.00	100.00	100.00
ต้องการกำไร	<u>5.00</u>	<u>5.00</u>	<u>5.00</u>
รวม	112.00	105.00	105.00
ภาษีขาย	-	<u>7.35</u>	<u>0.00</u>
ลูกค้าต้องจ่าย	<u><u>112.00</u></u>	<u><u>112.35</u></u>	<u><u>105.00</u></u>

194

6. วิธีเสียภาษี

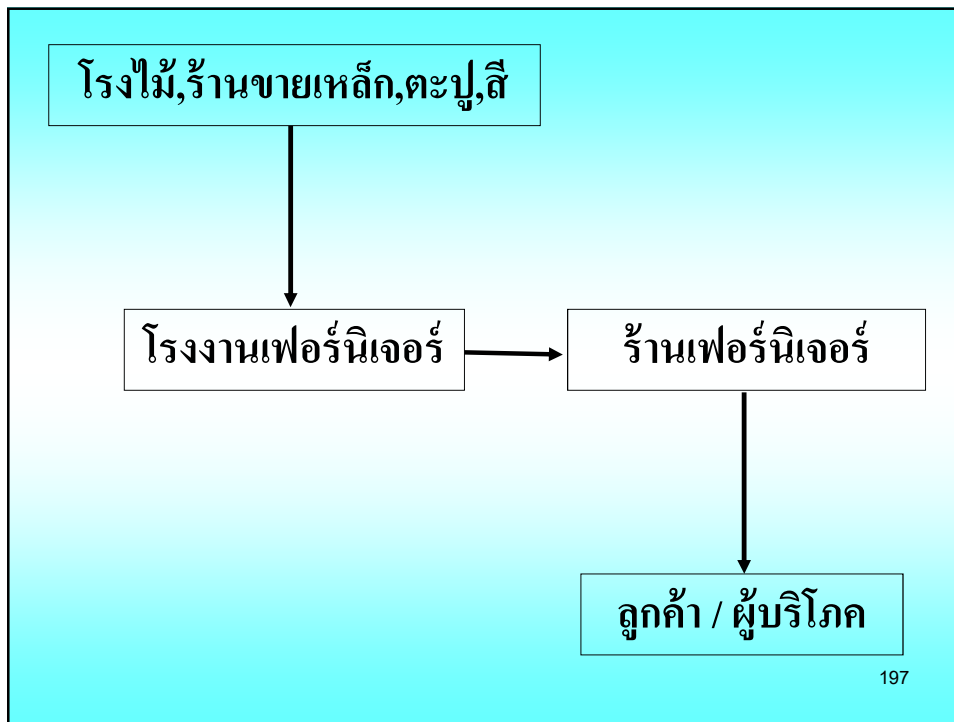
- 1) จัดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (มาตรา 85, 85/1, 81/1)
- 2) เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเมื่อความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น (Tax Point) (มาตรา 82/4 ,78 ,78/1)
- 3) จัดทำใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีในทันทีที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นพร้อมทั้งส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ (มาตรา 86)
- 4) จัดทำรายงานภาษีซื้อ ภาษีขาย และรายงานสินค้าและวัตถุดิบ (มาตรา 87)
- 5) ยื่นแบบแสดงรายการตามแบบ ภ.พ.30 ภายในวันที่ 15 ของทุกเดือนไม่ว่าจะมีรายรับหรือไม่ (มาตรา 82/3 ,83)

195

ตัวอย่าง

1 ก.ค.47	โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ซื้อวัสดุในการทำเฟอร์นิเจอร์จากโรงไม้ ร้านขายเหล็ก ตะปู ไม้ ในราคา 80 บาท ถูกเรียกเก็บ VAT 7% เป็นเงิน 5.60 บาท
15 ก.ค.47	โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ขายเฟอร์นิเจอร์ที่ทำแล้วให้แก่ร้านเฟอร์นิเจอร์ในราคา 100 บาท เรียกเก็บ VAT 7% จากร้านเฟอร์นิเจอร์ 7 บาท ร้านเฟอร์นิเจอร์ต้องจ่าย 107 บาท
30 ก.ค.47	ร้านเฟอร์นิเจอร์ขายเฟอร์นิเจอร์ให้ลูกค้าหรือผู้บริโภคในราคา 150 บาท เรียกเก็บ VAT 7% จากลูกค้าหรือผู้บริโภค 10.50 บาท ลูกค้าหรือผู้บริโภคจึงต้องจ่าย 160.50 บาท

196

ภาษีที่ต้องชำระ = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ
 ภาษีที่ได้รับคืน = (ภาษีขาย) - ภาษีซื้อ

การคำนวณภาษีของโรงงานเฟอร์นิเจอร์

ภาษีที่ต้องชำระ = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ
 = 7 - 5.60
 = 1.40 บาท

การคำนวณภาษีของร้านเฟอร์นิเจอร์

ภาษีที่ได้รับคืน = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ
 = 10.50 - 7
 = 3.50 บาท

198

7. การประเมินและการอุทธรณ์

มาตรา 88 ,88/1 ,88/2 ,88/5 ,30-34

199

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT TAX POINT)

1. การขายสินค้า (มาตรา 78(1))

Tax Point เกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า

เว้นแต่

(ก) มีการโอนกรรมสิทธิ์ก่อนส่งมอบสินค้า

(ข) ได้รับชำระราคาก่อนส่งมอบสินค้าหรือ

(ค) ได้ออกใบกำกับภาษีก่อนส่งมอบสินค้า

ทั้งนี้ความรับผิดชอบจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้นๆ
แล้วแต่กรณี

200

2. การให้เข้าซื้อหรือซื้อขายเงินผ่อน (มาตรา 78(2))

Tax Point เกิดขึ้นเมื่อถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด

เว้นแต่

(ก) ได้รับชำระราคาก่อนถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด

(ข) ได้ออกใบกำกับภาษีก่อนถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด

ทั้งนี้ความรับผิดจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้นๆ
แล้วแต่กรณี

201

3. การส่งออก (มาตรา 78(4))

Tax Point เกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาออก วางประกัน
อากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก

เว้นแต่

กรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาออก หรือได้รับยกเว้นอากร
ขาออก แล้วแต่กรณี ก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นในวันที่
มีการออกใบขนสินค้าขาออกตามกฎหมายศุลกากร

202

4. การนำเข้า (มาตรา 78/2)

Tax Point เกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาเข้า วางหลักประกันอากรขาเข้า หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาเข้า

เว้นแต่

กรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าตามกฎหมายศุลกากร

203

5. การให้บริการ (มาตรา 78/1 (1))

Tax Point เกิดขึ้นเมื่อได้ชำระค่าบริการ

เว้นแต่

(ก) ได้ออกใบกำกับภาษีก่อนได้รับชำระค่าบริการ

(ข) ได้ใช้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้ความรับผิดจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้นๆ แล้วแต่กรณี

204

6. การให้บริการตามสัญญาที่กำหนดค่าตอบแทนตาม ส่วนของบริการที่ทำ (มาตรา 78/1 (2))

Tax Point เกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการตาม ส่วนของบริการที่สิ้นสุดลง

เว้นแต่

(ก) ได้ออกใบกำกับภาษีก่อนได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วน

(ข) ได้ใช้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้ความรับผิดจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้นๆ แล้วแต่กรณี

205

ข้อสอบเนติบัณฑิตสมัยที่ 62 ปีการศึกษา 2552

ข้อ ๗. บริษัทช่างไทย จำกัด เป็นนิติบุคคลจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ในประเทศไทย ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างและธุรกิจค้าส่งหาริมทรัพย์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ในปี ๒๕๕๑ บริษัทช่างไทย จำกัด ได้รับเงินค่าจ้างรับเหมามาตามสัญญา ก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าในประเทศบราซิลซึ่งไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย เป็นเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท และยังมีเงินได้จากการประกอบธุรกิจค้าส่งหาริมทรัพย์ในประเทศไทยดังกล่าวอีกเป็นเงิน ๕๐๐ ล้านบาท

ให้วินิจฉัยว่า บริษัทช่างไทย จำกัด จะต้องนำเงินที่ได้รับจากการสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า และจากการประกอบธุรกิจค้าส่งหาริมทรัพย์ในประเทศบราซิลมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ให้แก่ประเทศไทย หรือไม่

206

ธงคำตอบ

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย จะต้องเสียภาษีเงินได้ ตามหลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule) โดยจะต้องนำเงินได้ที่เกิดจากการประกอบกิจการ ในประเทศไทยและจากแหล่งนอกประเทศไทย (Worldwide Income) มารวมคำนวณ เพื่อเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทย บริษัทช่างไทย จำกัด จึงต้องนำเงินได้จากการรับ เหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท และเงินได้จากการประกอบ ธุรกิจค้าส่งอาหารมัตริพย์ จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท ในประเทศบราซิลมารวมคำนวณเพื่อ เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ประเทศไทยด้วย

การรับเหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้า แม้จะเป็นกิจการให้บริการตามประมวล รัษฎากร มาตรา ๗๗/๑ (๑๐) แต่การให้บริการดังกล่าวจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็ต่อเมื่อเป็นการให้บริการในราชอาณาจักรตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗/๒ วรรค หนึ่ง เมื่อการรับเหมาก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้ามิได้กระทำในราชอาณาจักร บริษัทช่างไทย จำกัด จึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

การขายอาหารมัตริพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจ เฉพาะ จะต้องเป็นการประกอบกิจการในราชอาณาจักรตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๙๑/๒ (๖) เมื่อการค้าส่งอาหารมัตริพย์ดังกล่าวมิได้กระทำในราชอาณาจักร บริษัท ช่างไทย จำกัด จึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในประเทศไทย

207

ทบทวนและฝึกฝน

1. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 171/2521

“เมื่อกองมรดกโจทก์ยังมีได้แบ่งปันกันระหว่างทายาท เงินค่าเช่าที่ได้รับจาก ผู้เช่าทรัพย์สินของกองมรดกย่อมเป็นของกองมรดก เพราะเป็นดอกผลนิติบัญญัติตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 111 ซึ่งจัดต้องนำไปแบ่งปันกันระหว่าง ทายาทต่อมาภายหลัง แม้ตามพินัยกรรมจะระบุให้แบ่งเงินค่าเช่าแก่ทายาท 3 คนและ ผู้จัดเก็บผลประโยชน์ของกองมรดก ได้แบ่งค่าเช่าที่เก็บมาได้ให้แก่ทายาทไปตาม พินัยกรรมแล้ว ก็หาใช่ว่าเงินนั้นตกได้แก่ทายาท 3 คนนั้นทันทีไม่ กรณีเข้าตามมาตรา ๕๗ ทวิ วรรคสอง ซึ่งผู้จัดการมรดกหรือทายาทหรือผู้ครอบครองมรดก แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเงินได้ในชื่อกองมรดกของผู้ตาย”

1

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2541

คำถาม

ปี 2538 นายสมชายทำพินัยกรรมยกที่ดินซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้นายสมพงษ์และภรรยา ให้นายสมศักดิ์ ทายาททั้งสองคนต่างรับราชการ สังกัดกระทรวงยุติธรรม ไม่มีอาชีพในการขายที่ดินและรถยนต์แต่อย่างใด ต่อมา ปี 2539 นายสมชายถึงแก่ความตาย ที่ดินและรถยนต์ตกเป็นกรรมสิทธิ์ ของ ทายาททั้งสองคนตามพินัยกรรม ขณะนั้นที่ดินมีราคา 1,000,000 บาท ส่วน รถยนต์มีราคา 500,000 บาท ต่อมาปี 2540 นายสมพงษ์ขายที่ดินไป ในราคา 800,000 บาท และนายสมศักดิ์ขายรถยนต์ไปในราคา 400,000 บาท

ให้วินิจฉัยว่า นายสมพงษ์และนายสมศักดิ์ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาในเวลาที่มีการรับมรดกและขายทรัพย์สินมรดกดังกล่าวหรือไม่ และการ ขายที่ดินและรถยนต์ดังกล่าวต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือไม่?

2

ธงคำตอบ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในเวลาที่มีการรับมรดก นายสมพงษ์และนายสมศักดิ์ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา เพราะแม้ที่ดินและรถยนต์จะถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 39 ของบุคคลทั้งสอง แต่เนื่องจากได้มาจากการรับมรดกจึงได้รับการยกเว้นไม่ ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (10)

ส่วน ในเวลาที่มีการขายทรัพย์สินมรดก นายสมพงษ์ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา เพราะมีเงินได้จากการขายที่ดินซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงไม่ได้รับ ยกเว้นภาษี ส่วนนายสมศักดิ์ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพราะแม้จะมีเงินได้ จากการขายรถยนต์ แต่เนื่องจากการขายสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดกซึ่งมิใช่ ทรัพย์สินที่มิระวางตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป หรือรถจักรยานยนต์ที่มิระวางตั้งแต่ 5 เดือนขึ้นไปหรือแพจิ้งจอกได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามมาตรา 42 (9)

ต่อ

3

ภาษีธุรกิจเฉพาะ

การขายที่ดินของนายสมพงษ์ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เพราะเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางมรดก จึงไม่ถือเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็น ทางค้าหรือหากำไรอันอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) ประกอบด้วยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 มาตรา 3 (6) (ข) แต่อย่างใด (ปัจจุบันฉบับที่ 342พ.ศ. 2541 มาตรา 4 (6) (ข))

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

การขายรถยนต์ของนายสมศักดิ์ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะนายสมศักดิ์ มิได้ขายรถยนต์ในทางธุรกิจหรือวิชาชีพจึงไม่ถือเป็นผู้ประกอบการที่จะอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/1 (5) และมาตรา 77/2 (1) แต่อย่างใด

4

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 201/2559

โจทก์เข้ามาค้ากับภาพยนตร์ในประเทศไทยตามที่บริษัท ท. จำกัดว่าจ้าง ถือว่าโจทก์เข้ามารับทำงานในประเทศไทย ค่าจ้างที่โจทก์ได้รับจากบริษัทดังกล่าว จึงเป็นเงินได้ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (2) อันเกิดจากหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย ไม่ว่าโจทก์จะได้รับชำระค่าจ้างดังกล่าวในประเทศไทยหรือในต่างประเทศก็ต้องถือว่าโจทก์มีแหล่งเงินได้ในประเทศไทย และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ประเทศไทย.

5

ข้อสอบความรู้ขั้นเนติบัณฑิตสมัยที่ 69 ปีการศึกษา 2559

คำถาม

นายสมชายเป็นพนักงานของบริษัทเนรมิต จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม นายสมชายได้รับค่าจ้างเดือนละ 50,000 บาท เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2559 บริษัทเนรมิต จำกัด ส่งนายสมชายไปซ่อมเครื่องจักรของบริษัทเทค จำกัด ที่ประเทศบราซิล ซึ่งไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย คกลงค่าซ่อม 1,000,000 บาท และในระหว่างการซ่อม ให้บริษัทเทค จำกัด เป็นผู้จ่ายเงินเดือนให้แก่นายสมชายโดยหักออกจากราคาค่าซ่อม นายสมชายใช้เวลาซ่อมเครื่องจักรเป็นเวลา 3 เดือน จึงแล้วเสร็จและเดินทางกลับประเทศไทย รวมเป็นเงินที่บริษัทเทค จำกัด จ่ายให้นายสมชาย 150,000 บาท และบริษัทเทค จำกัด ส่งเงินค่าซ่อมที่เหลือ 850,000 บาท มาชำระให้แก่บริษัทเนรมิต จำกัด

ให้วินิจฉัย (ก) นายสมชายต้องนำเงินเดือนที่ได้รับจากบริษัทเทค จำกัด จำนวน 150,000 บาท มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ อย่างไร

(ข) บริษัทเนรมิต จำกัด ต้องนำเงินค่าซ่อมจำนวน 1,000,000 บาท มาเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ อย่างไร

6

ธงคำตอบ

(ก) ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 41 วรรคหนึ่ง การมีเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทยต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศ นายสมชายเป็นพนักงานของบริษัทเนรมิต จำกัด เมื่อบริษัทเนรมิต จำกัด ส่งนายสมชายไปซ่อมเครื่องจักรที่ประเทศบราซิล จึงเป็นการทำางานเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย แม้จะมีการตกลงให้บริษัทเทค จำกัด เป็นผู้จ่ายค่าจ้างโดยให้หักจากเงินค่าซ่อมและเป็นการจ่ายนอกประเทศก็ตามต้องถือว่าบริษัทเนรมิต จำกัด เป็นผู้จ่ายค่าจ้าง ดังนั้นนายสมชายจึงต้องนำเงินเดือนที่ได้รับจากบริษัทเทค จำกัด จำนวน 150,000 บาท มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6054/2549)

(ข) ประมวลรัษฎากร มาตรา 77/1 (10) บัญญัติคำว่า บริการ ให้หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้า ดังนั้น การซ่อมเครื่องจักรจึงเป็นการให้บริการ และมาตรา 77/2 (1) บัญญัติว่า การให้บริการในราชอาณาจักรโดยผู้ประกอบการอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อเป็นการซ่อมเครื่องจักรของบริษัทเทค จำกัด ในประเทศบราซิล อันเป็นการบริการนอกราชอาณาจักร ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นบริษัทเนรมิต จำกัด จึงไม่ต้องนำเงินค่าซ่อมจำนวน 1,000,000 บาท มาเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

7

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1986/2533

สัญญาจ้างและสัญญากู้เงินระหว่างโจทก์กับ พ. เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเพราะโจทก์และ พ. สมคบกันแสดงเจตนาหลอกลวง สัญญาดังกล่าวจึงเป็นโมฆะ แม้โจทก์จะมีชื่อในสัญญาจ้างในฐานะผู้รับจ้างงาก็ถือไม่ได้ว่าโจทก์มีเงินได้ประเภทดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามสัญญาจ้างที่ต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.

8

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 575/2560

คดีนี้ พ. เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินมีโฉนดเป็นผู้ทำสัญญาให้บริษัท บ.เช่าเป็นเวลา 30 ปี บริษัท บ. ตกลงชำระค่าหน้าดิน 87,500,000 บาท ในวันเดียวกัน พ. ทำหนังสือสัญญาให้สิทธิเก็บกินบนที่ดินดังกล่าวแก่โจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นหลาน และบริษัท บ. ตกลงจ่ายค่าหน้าดินและค่าเช่าให้แก่โจทก์ทั้งสามในฐานะผู้ทรงสิทธิเก็บกิน แต่เพิ่งไปจดทะเบียน เก็บกินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายหลังจากที่มีการทำสัญญาเช่าแล้ว ดังนั้น ผู้มีเงินได้ตามสัญญาเช่า คือ พ. ซึ่งเป็นคู่สัญญาตามสัญญาเช่า โจทก์ทั้งสามเป็นเพียงผู้รับเงินค่าเช่าแทน พ. เท่านั้น

การที่บริษัท บ. ออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ให้แก่โจทก์ทั้งสามจึงเป็นการออกหนังสือรับรองผิดหน่วยภาษี โจทก์ทั้งสามจึงไม่มีสิทธิขอคืนภาษี

9

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10701/2555

เงินได้จากการเล่นพนันสลากกินรวบ (หวยใต้ดิน) แม้จะเป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ก็เข้า ลักษณะเป็นเงินได้จากการอื่นตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (8) จึงต้องเสียภาษี

เงินได้จากการเล่นพนันสลากกินรวบ (หวยใต้ดิน) ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายยอมให้ หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ เมื่อโจทก์ไม่สามารถพิสูจน์ค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรได้ จึงไม่อาจหักค่าใช้จ่ายได้.

10

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2636/2560

เงินได้ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (2) เป็นเงินได้เนื่อง จากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ ส่วนมาตรา 40 (6) เป็นเงินได้จากวิชาชีพอิสระซึ่งในการคำนวณภาษีเงินได้ประเภทต่าง ๆ กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายไม่เหมือนกัน เมื่อเงินได้จากการรับทำงานให้ของผู้ประกอบวิชาชีพล้วนเป็นการรับจ้างบริการในลักษณะเดียวกัน การจะพิจารณาว่าเงินได้ดังกล่าวเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทใด นอกจากจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของงานที่ทำว่าเป็นการประกอบวิชาชีพโดยตนเองอาศัยความรู้ความชำนาญและได้รับเงินตามปริมาณผลงานที่ทำหรือไม่แล้ว ยังต้องพิจารณาจากค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดรายได้ของผู้ประกอบวิชาชีพประกอบกันด้วย เพราะหากไม่พิจารณาจากค่าใช้จ่ายแล้วผู้ประกอบวิชาชีพที่มีเงินได้จากลักษณะงานที่มีค่าใช้จ่ายน้อยก็จะอ้างว่าเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) เพื่อหักค่าใช้จ่ายมากเกินไปเกินกว่าค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้จริง เมื่อเงินได้พึงประเมินที่บริษัท ห. จ่ายให้แก่โจทก์เป็นค่าปรึกษาทางระบบบัญชี มาจากการรับทำงานให้ที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน โดยไม่เกี่ยวกับปริมาณงาน และไม่ปรากฏว่าโจทก์มีค่าใช้จ่าย เงินได้ดังกล่าวจึงเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) หากใช้เงินได้ตามมาตรา 40 (6) ไม่.

11

หมายเหตุ

เดิมมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 502/2526 (ประชุมใหญ่)

วินิจฉัยว่า “เงินได้ของโจทก์ที่ได้รับจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นรายเดือน เป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ประจำในการรักษาผู้ป่วยซึ่งเป็นพนักงานและลูกจ้าง ณ สถานพยาบาลของการไฟฟ้าฯ เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) จึงหักค่าใช้จ่ายได้ตามมาตรา 42 ทวิ วรรคหนึ่ง มิใช่เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) ที่จะหักค่าใช้จ่ายได้ตามมาตรา 44

เงินได้จากกรเปิดคลินิกซึ่งโจทก์เป็นเจ้าของและดำเนินการรักษาผู้ป่วยแต่เพียงผู้เดียวถือเป็นเงินได้จากวิชาชีพอิสระ การประกอบโรคศิลป์ ตามมาตรา 40 (6) หากใช้เป็นเงินได้จากธุรกิจการพาณิชย์ ตามมาตรา 40 (8) ไม่”

12

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5422/2536

เงินได้ตามมาตรา 40 (2) ลักษณะงานที่ทำมีค่าใช้จ่ายไม่มาก ประมวลรัษฎากรจึงกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายได้น้อยและเท่ากัน ส่วนเงินได้ตามมาตรา 40 (8) เป็นเงินได้จากธุรกิจ การพาณิชย์ ฯลฯ อันเป็นงานที่มีค่าใช้จ่ายสูง ประมวลรัษฎากรจึงยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้มากกว่าเงินได้ตามมาตรา 40 (2) เมื่องานแปลข้อมูลทางธรณีวิทยาที่บริษัท ก. ประเทศ สหรัฐอเมริการับทำให้โจทก์เป็นงานที่มีค่าใช้จ่ายสูง เพราะในการทำการแปลข้อมูลชั้นดิน และชั้นหินเพื่อวิเคราะห์ว่ามีน้ำมันที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร บริษัท ก. จะต้องกระทำหลายขั้นตอน นับแต่จัดหมวดหมู่ของสัญญาณ ปรับระดับของข้อมูลเข้าสู่แนวมาตรฐาน ปรับคลื่นเสียงให้อยู่ในระดับเดียวกัน ปรับสัญญาณให้ถูกต้อง มีการรองความถี่ให้อยู่ในช่วงที่เห็นได้ชัดเจน และกำจัดความสับสนแล้วจึงแสดงออกเป็นภาพพิมพ์ ในการดำเนินงานดังกล่าวต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่มีเทคโนโลยีสูง เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมซับซ้อน บุคลากรต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมาก ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงถึงร้อยละ 70 ของรายได้ ดังนี้ เงินที่บริษัท ก. ได้รับจากโจทก์จึงเป็นเงินได้ ตามมาตรา 40 (8) มิใช่มาตรา 40 (2) โจทก์จึงไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายตามมาตรา 40.

13

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5563/2559

เดิมบริษัทมีทุนจดทะเบียน 35,000,000 บาท วันที่ 27 เมษายน 2549 บริษัทจดทะเบียน ลดทุนเหลือ 29,000,000 บาท งบดุลของบริษัทรอบระยะเวลาบัญชีปี 2548 ก่อนการคืนเงินลงทุนมีกำไรสะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 จำนวน 14,888,824 บาท เมื่อหักเงินปันผลที่บริษัทประกาศจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น 4,900,000 บาท คงเหลือเงินกำไรสะสมก่อนคืนเงินลงทุน 9,988,824 บาท การที่บริษัทจดทะเบียนลดทุนและจ่ายเงินลงทุนหรือเงินลงทุนคืนแก่ผู้ถือหุ้น 6,000,000 บาท จึงเป็นการจ่ายเงินลงทุนซึ่งส่วนที่จ่ายคืนนั้นไม่เกินกว่ากำไรสะสมก่อนคืนเงินลงทุน ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ง) ที่โจทก์ทั้งสามต้องนำมารวมคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.

สวัสดิ์